

GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEKOČI RAČUN PRI NB KRANJ-OKOLICA
ŠT. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 8 DINARJEV

Turizem in turisti

Iz podatkov, ki so nam na razpolago, je jasno videti, da so se inozemski gostje pred vojno dlje zadrževali v gorenskem kotu kakor sedaj. V letu 1938 je v radovljiškem okraju prenočilo 158.368 tujcev, v letu 1952 pa so nočnine inozemcev padle na skromnih 22.107. Tujec je v letu 1938 prenočil pri nas 7 krat, v letu 1952 pa je povprečje tujskih prenočnin le 4,1. To je dokaz, da nekaj ni v redu, da morča turizmu ne posvečamo dovolj pozornosti in ne pomagamo dovolj gostinskim delovnim obratom. Znamo primeri, da domači gostje in tujci predčasno

zapustijo naše kraje zaradi slabe postrežbe in pomanjkanja razvedrila. Za inozemstvom močno zaostajamo zlasti v pogledu zanimivih prireditvev. Ko se gost posluži vseh ugodnosti in nagleda naravnih lepote, se začne dolgočasti in razmišljati o odhodu. Zlati letos, ko je bil v začetku sezone obisk zelo majhen, bo treba podvzeti energične ukrepe in storiti vse, da podaljšamo poletno sezono in se pripravimo na zimsko.

Prvi dve povojni leti so privatniki oddajali 1645 ležišč, sedaj pa jih zaradi stanovanjske krize oddajajo 933. Nujno bo povečati turistični stanovanjski fond pri privatnikih in le-te zainteresirati, da se v času poletne sezone utesnijo, kakor pred vojno.

Ob tej priliki naj omenimo in pohvalimo iniciativo blejskega podjetja »Bled Commerce«, ki je v prostorih Kazine v Park hotelu organiziralo gospodarsko razstavo najzbranejših izdelkov obrtno-industrijske dejavnosti. Slovenije.

Zamisel razstave je res izvrhna in bo vsekakor dosegla svoj namen tudi v turističnem pogledu.

Razvitje sindikalnega prapora »Peč«

Sindikalna podružnica podjetja »Peč« je v nedeljo slovesno razvila lep sindikalni prapor.

Ob slovesnosti je spregovoril direktor Keramično-kemične industrije tov. Bernot, predsednik gospodar. sveta obč. LO tov. Tone Blej in predsednik sindikalne podružnice Andrej Kopitar.

Ta podružnica ima razen Tovarne glasbil edina lastni sindikalni prapor. Zeleti bi bilo, da bi ji čimprej sledile vse druge podružnice.

Priprave na „Gorenjski sejem“

Razstavljalci nas bodo presenetili

Priprave za Gorenjski sejem so v polnem teku. Glavno breme — ureditev razstavnih prostorov — leži vsekakor na tehničnem vodji sejma, prof. Mihevcu. Svoj delovni »štab« ima v nekem razredu, kjer je na tabli razpeta floridna razstavnega prostora. Mihevcu sodelavci, pomočniki in vajenci iz podjetij, marljivo izpopolnjujejo njegove načrte. Sedaj je videti se bolj v grobem, kako bo prostor urejen, vendar že danes lahko rečemo, da bo aranžma za vsakogar prijetno presenečenje. Stene so že prevlečene z belim, rdečim in svetlo rjavim blagom, ki so ga prirediteljem posodile gorenske tekstilne tovarne. Ker razstavljalci svojih izdelkov še niso pripeljali, je tehnično vodstvo v skrbeh, kako bo zadnje tri dni pred otvoritvijo; naval razstavljalcev bo delo zelo otežilo. Osnutki razstavišča posameznih podjetij so zelo okusni; nekaj je prav posebno lepih. Nekateri paviljoni bodo razsvetljeni celo s fluorescentno svetlobo.

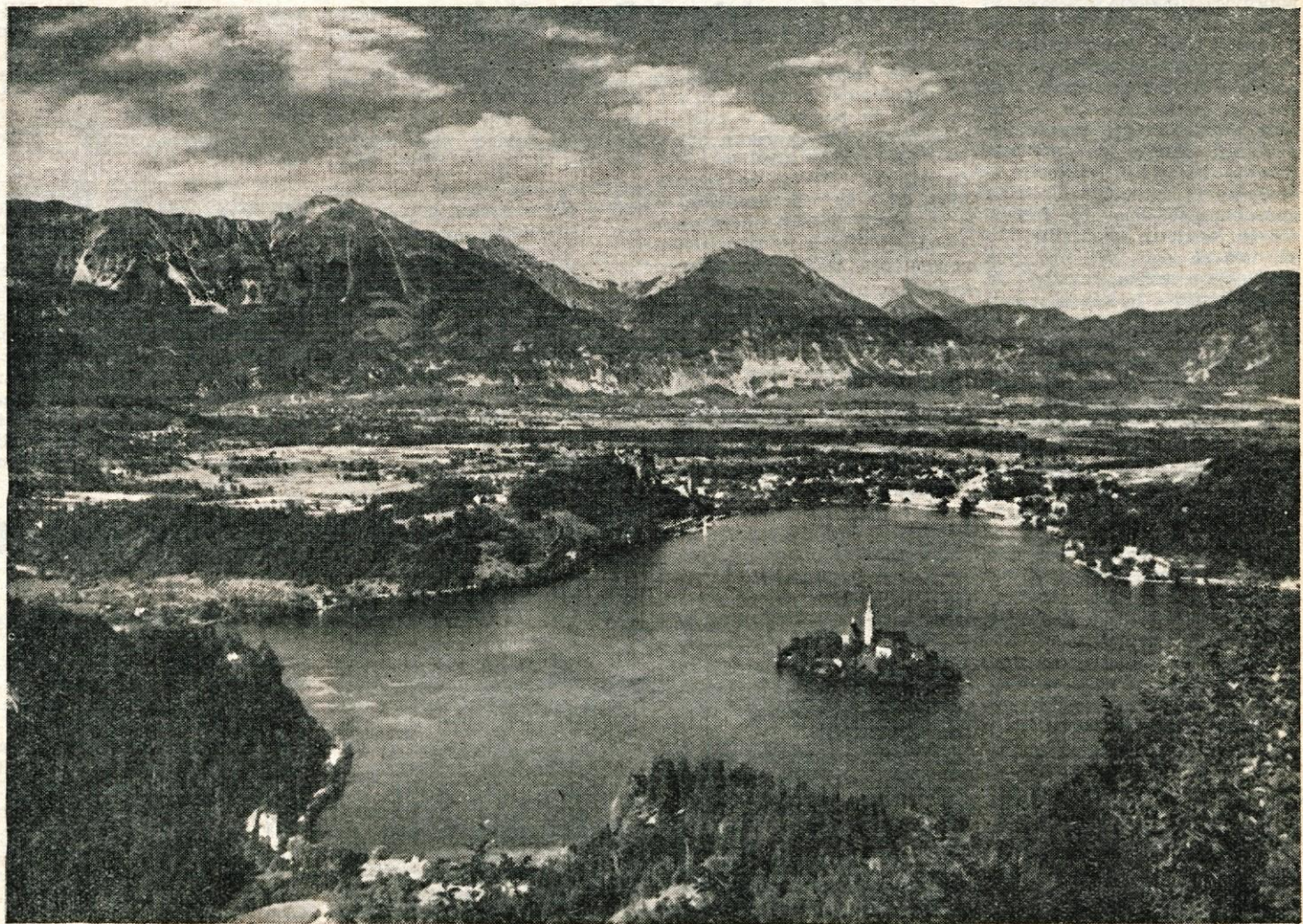
Največ prostora sta vsekakor zavzeli na Gorenjskem najbolj razvita industrija in obrt. Tekstilna in čevljarstva industrija, mizarji in čevljarji — obrtniki, bodo razstavili najnovejše izdelke. Med razstavljalci bodo tokrat tudi ljubljanska podjetja in podjetja, ki so žela uspeh že na Zagrebškem velesejmu. Sejmski prostor pred stavbo bodo izkoristili predvsem za razstavitev montažnih hišic, poljedelskih strojev in za prikaz komunalne dejavnosti. Letos se je prijavilo toliko podjetij, da je razstavnega prostora zmanjkalo, čeprav je veliko večji kot lani. Zato je moral prireditelj vse zadnje prijave odkloniti. Razstavljalci o svojih načrtih glede opreme razstavišča in glede izdelkov vztrajno molčijo — menda zaradi medsebojne konkurence. Morda pa tudi zato, ker hočejo ogledovalce in kupce presenetiti. Novost bodo stojnice, kjer bodo podjetja prodajala svoje izdelke na drobno, upamo da po konkurenčnih in znižanih cenah!

Gospodarska razstava na Bledu

V soboto so na Bledu odprli stalno gospodarsko razstavo, ki naj seznanja domače in tuje goste z napredkom naše gospodarske dejavnosti, predvsem z izdelki, namenjenimi za izvoz. Prireditelj, »Bled-Commerce«, je dobil za razstavo primeren prostor na galeriji Kazine (Park hotel). Predsednik upravnega odbora razstave je pred otvoritvijo v krašnem nagovoru obrazložil zbranim gostom pomen razstave in se zahvalil vsem, ki so »Bled-Commerce« gmotno podprli, predvsem OLO Ra-

dovljica, Gostinski ter Obrtni zbornici. Na razstavi, ki bo odprta do 20. septembra, sodelujejo predvsem gorenska podjetja s svojimi najboljšimi izdelki. Načrti tov. arh. Kranjčiča za opremo razstavišča se bistveno razlikujejo, od doslej izdelanih sličnih načrtov. Pulte, stojala in vetrine so izdelala gorenska mizarstva podjetja in obrtniki. Moderne stole in mize pa so napravili v Duplji pri Kamniku. Krepko so zastopani na razstavi tekstilci iz Kranja, Tržiča, Majšperk in Zapuž, tovarne pletenin, klobu-

kov in športnih potrebščin. Tudi na Gorenjskem močno razvita usnjarska industrija je zastopana s kvalitetnimi izdelki. Svoje proizvode razstavlja jo tudi gumarji iz Kranja. Poleg tega vidimo elitne izdelke izvozne konfekcije in kozmetične proizvode. Jeseniški železarji, Tovarna kos in svop iz Tržiča in umetni kovači iz Kroke zavzemajo vidno mesto na razstavi. »Iskra« iz Kranja pa je poleg popularnih projektorjev razstavila svoj najnovejši proizvod — ozkotračni kinoprojektor.

BLED — biser in turistično središče Gorenjske

Revolucionaren lik člana ZB

se mora jasno odražati v našem vsakodnevnem delu

Premalo sodelovanja s Socialistično zvezo - Skrb za otroke padlih borcev - Aktivnost naših odborov ZB

nih svetih, to je tam, kjer skuša danes sovražnik bolj ali manj odkrito slabiti njih revolucionarnost.

Da je organizacija Zveze borcev kranjskega okraja sposobna mobilizirati širok krog ljudi, nam dokazuje delo aktivnih odborov v Goričah, Tržiču, na Jezerskem, v Žireh, v Kranju, v Predvoru, Naklem, Zalem logu in Predosljah. Delavnost teh organizacij se odraža v organiziranju številnih partizanskih proslav ob 11. obletnici poljske vstaje, 11. obletnici bitke v Dražgošah, zlasti pa ob 11. obletnici ustanovitve Kokrškega odreda — doslej največje partizanske proslave na Gorenjskem. Poleg teh velikih proslav v spomin na slavne dni narodnoosvobodilne borbe so bile še številne manjše proslave v hribovskih partizanskih krajih, partizanske patrulje, ki so obiskovale naše zveste partizanske družine in prizadevanje, da bi se mladina spoznala s kraji velikih borb itd.

V preteklem letu je bilo odkritih več spomenikov in spominskih plošč žrtvam NOB. Veliko skrb so organizacije ZB posvetile tudi pomoči otrokom padlih borcev. Materialna pomoč, ki so jo v glavnem prispevali naši delovni kolektivi, je bila večidel razdeljena med partizanske kraje. Največji problem pa je vključevanje otrok padlih borcev v delo in uk. V šolo Save, Iskre, Tekstilni tehnikum ter v tovarno Tiskarstva in Pletenina je bilo sprejetih 39 otrok, zaradi nezadostne in slabe šolske izobrazbe pa je ostal problem vključitve 41 otrok še odprt. Na pobudo Zveze borcev in s pomočjo Sveta za prosveto je bil v Kranju ustanovljen pripravljalni razred, kjer naj dobe ti otroci izobrazbo, potrebno za vključitev v industrijske šole. Vprašanje je tudi, kako zaposliti 200 mladincev v starosti od 14 do 19 let. Glavna ovira za zaposlitev teh je pomanjkanje stanovanj. Dolžnost oblastnih organov in delovnih

kolektivov je, da mladincem preskrbe primeren posel.

Organizacije so premalo skrbale tudi za pravilno zaposlitev starih borcev; marsikatero podjetje nima pravega razumevanja zanje.

V razpravi je tov. Fajfar poudaril, da morajo naše organizacije, zlasti na vasi, aktivnejše razvijati tradicije NOB, njene člani pa postati nosilci naprednih idej, kajti marsikje se čuti, da aktivnost starih borcev popušča, na pozicije pa prihajajo špekulantske elemente, ki jim ni glavna skrb razviti pa ob 11. obletnici ustanovitve vasi, ampak lastni interesi.

Draga Rome je obširneje govorila o problemih vojnih sirot. Ti otroci pogrešajo prijetnega okolja. Toda če jim ne moremo omogočiti življenja, kot bi ga imeli doma, v svojih družinah, je naša dolžnost, da jim življenje vsaj delno olepšamo. Naše napredno usmerjene družine naj bi sprejele te otroke medse, kadar le-ti nimajo pouka in dela. Vsekakor to ne bi terjalo velikih gmotnih žrtev, dalo pa bi otrokom vsaj košček družinske sreče. Med počitnicami moramo skrbeti, da bodo ti otroci vključeni v kolonije in letovanja. Veliko skrb pa bo potrebno posvetiti tudi temu, kdo naj dobi štipendijo za nadaljnji študij. Vprašanje otrok padlih partizanov in žrtev terorja je veliko družbeno-politično vprašanje, ki smo ga dolžni reševati vsi, dolžnost ZB pa je, da bdi nad tem.

Letos se bodo začeli praznovati občinski prazniki. Prvi, občinski praznik v Goričah, je odlično uspel. Pripravljajo pa se že tudi drugi, 1. avgusta bo občinski praznik v Kranju, ker so v teh dneh 1941. leta sprožili prve strele proti okupatorju borec 1. in 2. kranjske partizanske čete. Ob sličnih pomembnih dneh posameznih krajev bodo organizirale tudi druge občine svoje praznike, kar zagotavlja, da ne bodo veliki dogodki in borbe nikdar pozabljeni.

Dobeno elekrificirano

Dobeno, prijazna partizanska vas, je lepa izletniška točka, ki privablja izletnike od blizu in daleč, predvsem iz Ljubljane.

Ze dalj časa so domačini z nezadovoljstvom opazovali zakajene smrdljive in komaj čakali, da jih vržejo med staro šaro.

Končno so posekali dolg, ozek pas gozda od Jabelj do znane partizanske Bramarjeve hiše. Tod je sedaj videti le električne drogeve. Monterji so električno žico vlekli do Srednjega in Gornjega Dobena pa tja do Dovčarja.

V nedeljo, 19. t. m., je vas, ki je od l. 1941 dalje pomagala partizanom, končno dobila elektriko. Se cesta iz Mengša preko Dobena na Rašico, pa bo Dobeno za izletnike še bolj privlačno.

Priloga z materialom konference SZDL kranjskega okraja bo zaradi tehničnih ovir izšla v eni izmed prihodnjih števil našega lista.

V laboratoriju OZZ so preizkusili zemljo desetih KZ kranjskega okraja in ugotovili, da ji zelo manjka apna. Od 84 vzorcev zemlje jih je imelo zadostno količino apna samo 19, t. j. 22,62%. Druga preizkušena zemlja je vsebovala samo 0,23% apna, namesto 3–5%, kolikor ga potrebuje za prehrano in vzdrževanje svojih fizikalnih lastnosti.

Apno veže v lahki zemlji škodljive kisline, v težki pa popravlja fizikalne lastnosti, jo tako zrahlja, da jo je lažje obdelovati. Apno zemljo tudi segreva, povzroči pravilno razpadanje hlevskega gnoja in ohranja organsko snov — humus. Razen tega preprečuje nastanek skorje in pomaga razvoju koristnih bakterij — droboživk. Zadostna količina apna omogoči delovanje fosfora in kalijevih umetnih gnojil, ki se pod vplivom apna pretvarjajo težko raztopljive oblike fosforja in kalija v spojine, ki jih rastlina lahko uporabi za prehrano. Apno ustvarja mrvičasto strukturo zemlje na ta način, da se pod njegovim vplivom zemeljski koloidi sesedajo in zlepijo talne drobce v mrvice, ki se prepletejo z bakterijskimi in glivičnimi. V takšni zemlji je dosti zraka, vode, toplote in rastlinske hrane.

Najvažnejši nalogi apna sta torej zmanjševanje kislosti in ustvarjanje mrvičaste strukture zemlje. Brez tega na naših njivah ne bo pridelka.

Kako se izpira apno iz zemlje? Del apna porabi rastlina za svojo prehrano. Večidel pa se izpira pod vplivom vode in pri nepravilnem gnojenju. Tako n. pr. je večje izpiranje apna iz zemlje po obilnem gnojenju s hlevskim gnojem ali po podoravanju zelenega gnoja. Zato je nujno potrebno upniti zlasti tisto zemljo, ki ima zelo malo apna. Apno se hitreje izpira po uporabi kislih umetnih gnojil: amonijevega sulfata, amonijevega klorida, superfosfata, nitrofoskala, kalijeve soli in kalijevega sulfata. Zato bodimo pri uporabi teh umetnih gnojil previdni!

Vsako zemljo, ki ima majhne zaloge apna, moramo apniti ali peskat (kalcificirati). Na ta način vračamo zemlji tisto apno, ki ji ga vzame pridelek, ali se izgubi z izpiranjem. To je tako zvano dodatno apnenje ali apnenje na zalogo. Na lahki zemlji trosimo 20 do 25 q zrnatega apnenca ali 15 q žganega apna na 1 ha posevka vsako tretje ali četrto leto, in to pri pridelovanju krompirja, pšenice, rži, ječmene in v ovsu, ajde, lucerne in detelje. Kdaj trosimo apno? Ozi-

mine apnimo na zeleno jeseni ali zgodaj spomladi. Jarine pa zgodaj spomladi. Ponoči in krompir apnimo, kadar nista mokra od rose ali dežja, t. j. na suhi list. Travnike in pašnike apnimo jeseni ali spomladi ob suhem vremenu. Tako izboljšamo hranljivost krme.

Za apnenje naših zemljišč lah-

ko uporabljamo: žgano apno, apnenčev pesek, lapor, kreda, zmleti apnenec-apnenčev moko ali apnenčev prah, saturacijski mulj.

Čas je, da začnemo z načrtnim apnenjem naše zemlje, ker bosta od tega imela koristi naš kmet in skupnost.

M. S.

Prenos lastninskih pravic v tovarni furnirja v Bodovljah

Precej časa je že, odkar je Okr. ljud. odbor Kranj oddal vse tovarne in podjetja v pristojnost občinskim ljudskim odborom. Le tovarno furnirja v Bodovljah ne. Za to se je odločil OLO iz več vzrokov; v prvi vrsti zaradi neurejenosti lastninskih pravic v tovarni, razen tega ima podjetje precejšnje obveznosti do inozemstva, zato ga je treba razširiti in obnoviti strojni park. Vsega tega občina Zminc za sedaj še ne bi zmogla, zato je prav, da se pred prenosom uredijo in rešijo prav vsa vprašanja.

Nacionalizacija tega podjetja je bila prav slabo izvedena. Prejšnji lastniki, bratje Šimic, so v tovarni še danes na vodilnih položajih. Direktor podjetja, vsaj videti je bilo tako, ni dovolj energičen, delavski svet in upravni odbor pa sta bila orodje v rokah šimičeve »dinastije«. Sindikalna organizacija sicer obstoji, vendar igra vlogo statista, aktivna Zveza komunistov pa v podjetju sploh ni!

Delavski svet in upravni odbor sta zahtevala razrešitev dosedanjega direktorja, ki je res zagrešil nekaj napak; med drugim ni vedel, da sta se zakonca Šimic odpeljala na »komercialno« potovanje v Nemčijo (na stroške podjetja). OLO se z zahtevo delavskega sveta in upravnega odbora strinja in bo imenoval novega direktorja, vendar po svoji uvidevnosti, ne pa po sugestijah kogarkoli, ki bi mu bila anarhija v tovarni všeč.

V letih 1948 in 1949 so bratje Šimic iz starih strojev in rezervnih delov sestavili nov nož za rezanje furnirja, lokomobil in še nekaj drugih strojev. Ker so to delo opravili v glavnem šimici, se imajo danes za lastnike teh strojev, kljub temu da je bil sestavljen material last tovarne. Delavski svet je pri sestavljanju bilanca za leto 1952 imenoval cenilno komisijo, ki je ugotovila, da dolguje podjetje prejšnjim lastnikom nič manj kot 6

milijonov 400.000 dinarjev. To so hoteli vnesti v bilanco kot terjatev bivših lastnikov do podjetja. Seveda niso upoštevali, da je bil ves nabavljeni material kupljen po takratnih nižjih industrijskih cenah, ampak so prilično dobro »kalkulirali« in vzel za osnovo današnje cene. Ob potrditvi bilance se je vsota »znižala« na 1.900.000 dinarjev, kar je še danes knjiženo podjetju v breme. Prvotne »uslužnostne« cennitve sprva niso hoteli priznati, šimic pa jih je postavil na laž in dokazal, da tak zapisnik obstoji.

Ob 50-letnici gornjesavskih planincev

Slabo vreme ni motilo praznovanja

V dneh od 15. do 19. julja so gornjesavski planinci praznovali 50-letnico ustanovitve planinskega društva za njihov kot. Velike priprave na tabor na Vršču so zajele domala vso Gorenjsko. Na otvoritveno predstavo, ki so jo uprizorili člani ljubljanske Opere, je prišlo z Jesenic in ostalih gorenjskih krajev okrog 4000 gledalcev. Letno gledališče v Ukovi na Jesenicah že dolgo ni sprejelo toliko občinstva. Člane ljubljanske Opere so gledalci nagradili z burim aplavzom; njihovo gostovanje je bilo za vso Gorenjsko izredno doživljeno. Čez dan dokaj ugodno vreme, zvečer ni bilo naklonjeno. Prvo dejanje Försterjevega »Gorenjskega slavčka« je bilo odigrano v najlepšem redu in ob izrednem navdušenju občinstva. Drugo pa je motil rahel dež. Po kratkem predsedanju so nastopajoči z opero nadaljevali. Člani orkestra, ki so igrali pod dežniki, pa tudi pevci in predvsem solisti so dokazali izredno požrtvovalnost, saj so bili pripravljeni odigrati predstavo do konca. Nadaljevanje pa je onemogočila ploha, ki se je vtila ob koncu

drugega dejanja. Kakor številnemu občinstvu, je bilo za predstavo žal tudi nastopajočim, navdušenim nad izredno akustičnim letnim gledališčem in nad številnim občinstvom, saj pred tolikšno množico še niso nastopili. Obljubili so, da bodo prišli na Jesenice ob prvi priliki, za kar se jim Jeseničani, ki so bili tokrat prikrajšani za izreden užitek, toplo priporočajo.

Glavne prireditve pa so bile minulo soboto in nedeljo na Vršču. Na predvečer so z bengaličnim ognjem razsvetlili Robičje, Mojstrovko in Prisojnik. Izpold katerega so fanfare pozdravljale planince in goste, zbrane ob Tičarjevem domu in ob Erjavčevi koči. Prijetno planinsko veselje je trajalo pozno v noč. Naslednjega dne, na dan glavne prireditve, je na žalost slabo vreme motilo planinsko slavo. Zaradi dežja so prišle na Vršč le manjše skupine. Po deveti uri, ko se je nekoliko zvedrilo, se je zbralo ob Erjavčevi koči okrog 200 planincev in ostalih ljubiteljev naših gora. Med njimi so bili predstavniki Planin-

ceva, tabor na Vršču, ki so se ga udeležili številni ljubitelji gora iz gornjesavskega kotu in nešteti krajev od Save do Soče kakor tudi zamejski Slovenci, je bila mogočna manifestacija gornjesavskega planinstva ter najlepši uvod v mednarodni jubilejni tabor vseh planincev Jugoslavije, ki bo od 1. do 3. avgusta v Vranju.

V eni zadnjih števil »Glasu Gorenjske« je neki tovarščak začel vprašanje učnih uspehov in šolskih ocen. Dovolite mi nekaj pripomb k tej temi. Poznam mnogo učencev, ki so bili v osnovni šoli med najboljšimi, v gimnaziji pa jim ne gre. Zakaj? Ja, ko bi mogli to razvoljati!

Po mojem poznavanju razmer so na kranjski osnovni šoli večidel starejše učne moči, zlasti v višjih razredih. Učitelstvo je zelo navezano na otroke, kar otroci čutijo in zato vsi z veseljem hodijo v šolo. Če jim pri izpraševanju kdaj spodleti, jim učitelji to sicer zameri, vendar hitro odpustijo.

No, in ti otroci pridejo v gimnazijo. Vse jim je novo, vsak profesor ima drugačno učno in izpraševalno metodo, vsak ima drugačne zahteve. Dolgo traja, preden se privadi učenec profesorju in profesor učenču. Navadno pride do tega šele drugo leto. Pa ti pridejo z novim šolskim letom kar trije, štirje novi profesorji. Tako, sedaj pa spet skrajša. Spet se bo treba živeti v tega ali onega profesorja in prav tako

takta, nastaja v razredih tista napeta atmosfera, ki je škodljiva in dialektom in profesorjem. V nižji gimnaziji so večinoma otroci, stari izpold petnajstih let, ki bi jim moral biti profesorji prijatelji in svetovalci.

Tega pa večina naših mladih profesorjev ne zmore in tudi ne čuti potrebe po tem. Učenec zastavi po navadi tri vprašanja, na katere bi marsikateri dijak s profesorjevo pomočjo odgovoril. Ker pa profesor dijaku noče pomagati, je nujno, da otrok, ki je po naravi boječ in nima govorniškega daru, dobi »cveke«. Pravilen prijateljski odnos profesorja do dijaka, pa bodo učni uspehi na naših srednjih šolah, mislim predvsem na nižje razrede, vsekakor boljši!

Na II. državni gimnaziji v Kranju je nekva profesorica ob koncu šolskega leta dejala dijakom: »Zdaj me pa kar, fejsť! opravljajte po Kranju.« Še smejala se je potem, ko je dvema doslej prav dobrima učenkam dala nezadostno iz zemljepisa. Mislim, da tako slovo ni najbolj primerno. Se vam ne zdi napak njeno piznanje, da je storila nekaj, za kar jo lahko opravljajo? Ali se morda motim?

Druga profesorica je dala dijaku, ki v letošnjem šolskem letu ni pisal niti ene naloge nezadostno, nezadostno iz slovenskega jezika. Priznala je, da ima »krasen« slog, da pravilno piše, da pozna literaturo, pač pa ga pri slovnici večkrat zaloti, da je odsoten in da ji takrat ne zna odgovoriti na postavljena vprašanja. Slovenski jezik, mislim predmet, obsega slovnico, slovstvo, spise, poznavanje literature. Ocena slovenskega jezika naj bi bila povprečje ocen vseh sestavnih delov tega predmeta. Prav zato se mi ne zdi pošteno, da je dobi učenec nezadostno iz slovenskega jezika. Ocena se menda učimo zato, da znamo pravilno pisati in pravilno govoriti. Če torej dijak ne zna slovnicih pravil, obvlada pa sicer slovenski jezik, mar potem zasluži res negativno oceno?

V razvojnih letih so vsi otroci nekoliko nagajivi in raztreseni. Dober pedagog bi moral to nekoliko upoštevati, jih prikleniti nase in posredno na predmet, ki ga poučuje. Tudi pohvala oz. priznanje bo otroku koristilo in ga vzpodbujalo k učenju.

Bolj človeški odnos do učenca, pa bodo uspehi večji tudi pri še tako »strogem« profesorju.

G. Z.

ROJSTVO KOKRŠKEGA ODREDA

To področje tudi v najhujših zimskih mesecih ni ostalo brez partizanov. I. bataljon je pošiljal pod Storžič stalno močnejše patrole, ki so ta predel kontrolirale in vzdrževale zveze z našimi ljudmi.

Prva taka patrola je odšla pod Storžič že v začetku decembra, druga 23. decembra, tretja pa sredi januarja. Patrole so na obhodu nešteto krat prešle vse področje bivšega II. bataljona in pripravljale teren v organizacijskem in političnem smislu za pozivitev partizanstva takoj v prvih pomladanskih dneh. Obiskovale so številne znane aktiviste in simpatizerje OF. Tako so patrole delale vso zimo.

Kljub otežkočenemu gibanju in stalnemu zasledovanju, sovražnik teh patrol ni mogel uničiti prav zaradi njihove gibčnosti. Patrole so v tej dobi najbolj vztrajno zasledovali gestapovci in raztrganci, ki so oznanjali, da bo sedaj konec partizanstva na Gorenjskem. Med to družino raztrgancev je bil tudi znani partizanski dezertir Slavko Šubic, ki je nekaj mesecev prej pobegnil iz II. bataljona. Seveda je za svoje početje kaj kmalu prejel zaslužno plačilo.

Poizkušali pa so tudi na drugačne načine uničiti te patrole. Nemci so svoje petoliznike oborožili, da bi napadli partizane, kadar pridejo v vas ali posamezne hiše. Ko se je na primer partizanska patrola 31. decembra 1942 pojavila na Senturški gori pri posestniku in gostilničarju, znanem nemščurju Ignacu Vrhovniku, jo je ta pričakal na podstrešju in jo zahrbtno napadel z bombami. Na podoben način je nekoliko kasneje napadel drugo patrolo tudi posestnik Markuta iz Suhé pri Predosljah, skupno s svojimi sinovi, pozneje znanimi organizatorji bele garde.

Decembra sta se patroli pod Storžičem priključila dva nova borca: Ivan Renko-Boris iz Srednje vasi pod Doberčo in znani koroški borec Franc Pastork-Lenart, ki je leta 1942 pobegnil iz nemške vojske. S Koroškega je napravil dolga pot preko že

zasnežene Košute, dokler ni pod Storžičem našel partizanov in se jim z vso vojaško opremo priključil. Njegovo imo moramo omeniti zlasti zato, ker je kmalu postal eden zelo odločnih borcev proti nacizmu, leta 1943 pa celo komandant I. Koroškega bataljona (le-ta je letos v Mežici proslavljal deseto obletnico svojega nastanka) in je pozneje v borbah tega bataljona v Mežici junaško padel.

6. januarja je patrola ob drugem povratku izpod Storžiča vodila na Osnovčev večjo borbo. 20 mož je prispelo po naporni poti preko Krvavca na Tuhinjsko, kjer se je do tedaj zadrževal bataljon. Ko se je dopoldne zadrževal pod Osnovčkom, so se pojavili Nemci. Borci so se umaknili na Osnovček in zasedli položaje, ki jih je imela že Kamniška četa 10. maja 1942, ko je na tem hribu vodila eno svojih najuspešnejših bitk. Nemci so zasledili partizane vrhu hriba in takoj pripravili napad. Partizani so jih, kakor pred enim letom, spet spustili do svojih položajev in šele potem srdito napadli. To se je večkrat ponovilo. Močan odpor partizanov in njihovo preprevanje partizanskih pesmi na položajih je sovražnika tako razjezilo, da so pričeli nekateri Nemci in vermanshaftovci partizane na ves glas preklinjati in jih pozivati, naj pridejo s hriba, ako si upajo. Borba se je zavlekla do večera. Ker sovražnik z napadi ni uspel, je pričel celoten hrib obkoljevati. Nameraval je skleniti močne obroče in naslednjega dne s pojačeno silo nadaljevati borbo. Toda partizani so jih prehiteli in se še zadnji trenutek, ko bi moral biti obroč sklenjen, prebili. Partizani niso imeli na položajih nobenih izgub, pri preboju pa je padel Živko, borec bivše druge grupe odredov, ki se je pridružil tem partizanom komaj pred dobrim mesecem. Padel je pri preboju mimo zvonika, iz katerega so Nemci streljali s težkim mitraljezom. Sovražnik je v tej borbi utrpel precejšnje izgube, saj je naslednjega dne svoje mrtve in ranjene od-

važal kar s tovrnim avtomobilom. Po dveh dneh je patrola dobila zvezo z bataljonom.

Po reorganizaciji Kokrškega odreda so vsi borci bivšega II. bataljona za stalno odšli nazaj pod Storžič. Vsega skupaj jih je bilo nekaj nad petnajst. Njihova glavna naloga je bila, da na kranjskem terenu pridobijo novih borcev in iz njih formirajo nove partizanske enote. Delovanje te skupine je bilo nekaj časa popolnoma samostojno.

V marcu je ta skupina na področju II. bataljona likvidirala nekaj izdajalcev. Med drugim 11. marca Ivano Rehberger z Brega, ki je jeseni preteklega leta v gozdu pri Suhi izdala štiri partizane, od katerih so trije padli, 24. marca pa v Vodica Janeza Travna, ki je prejšnje leto v vodiški gmajni izdal skupino partizanov in pripeljal nad njo Nemce.

29. marca se je skupini pridružil Stane Mrhar. Le-ta je prišel s Koroškega, kjer je bil že od leta 1942 politični delavec.

V tem pomladanskem obdobju se priključujejo partizanom številni novi borci, najprej taki, ki so že dalj časa vzdrževali zveze s partizani, za njimi pa tudi drugi. Med prvimi sta prišla pod Storžič brata Cvetko iz Tržiča. Že čez nekaj dni sta ta dva pripeljala iz Celovca dva ruska ujetnika, zaposlena v neki tovarni. V aprilu pridejo novi borci z Golnika in okoliških vasi, dalje iz Leš, okolice Brezij itd. Tako se je skupina že v nekaj mesecih znatno okrepila; nastala je že prava četa.

30. marca je skupino obiskal Tone Nartnik-Crnivec, ki ga je PK KPS za Gorenjsko določil za prvega sekretarja Okrožnega komiteta kranjskega okrožja, odkar je padel Vodopivec. Po podrobnih proučitvah položaja na kranjskem terenu in pa po podrobnih razgovorih s Stanetom o stanju na Koroškem je odšel nazaj na PK, da poroča o novi situaciji. Predlagal je učinkovite ukrepe za utrditev partizanstva na kranjskem področju. Sklenjeno je bilo, da se pod Storžičem čimprej formira nov bataljon, storiti pa da je treba vse potrebno za čimhitrejšo organiziranje Okrožnega in s tem v zvezi tudi Okrajnih komitejev, da bi tako mogli začeti s širokim političnim delom.

Za čimprejšnje formiranje novega bataljona in za boljšo oborožitev novih bor-

cev je PK poslal pod Storžič 20 dobro oboroženih borcev tedanjega Gorenjskega odreda. Takoj po njihovem prihodu, že v maju, je bil pod Storžičem formiran nov Kokrški bataljon z dvema četama. Komandant bataljona je postal Ivo Vamberger-Fajfar, politkomisar pa Stane Mrhar. Z nadaljnjim dotokom novih borcev s področja kranjskega okrožja, ki je segal od Begunja do Smlednika, je bataljon že v avgustu narastel na preko 130 mož. Dotok novih borcev se vse bolj stopnjuje, tako da pošlje Kokrški bataljon prvi gorenjski brigadi, brigadi Franceta Prešerna, ki se je med tem časom osnovala na desnem bregu Save, že okrog 100 svojih mladih borcev. Le-ti so se potem borili ne samo na Gorenjskem, temveč tudi na Primorskem in celo na Dolenjskem (borbe za Turjak).

Kot že omenjeno, je bil s prihodom Crniveca na kranjski teren v zgodnji spomladni leta 1943 ustanovljen najprej Okrožni komitet Partije in Okrožni odbor OF, po okrajih kranjskega okrožja pa Okrajni komiteji Partije in Okrajni odbori OF. Okrožni komitet Partije je vodil Crnivec, Okrajni komite v Kranju Ivo Slavec-Jokl, v Tržiču Branko Djordjevič-Jure, v Naklem Franc Šiška-Crto, v Senčurju Jože Stružnik-Mejač, na Brezjah Vojteh, postavljena pa so bila še okrajna vodstva v okrajih Kropa in Stražišče.

Vzporedno z ustanavljanjem partijskih komitejev in odborov OF se je formalni tudi Okrožni komitet SKOJ, Okrožna tehnika, posebno kurirsko omrežje in končno tudi Varnostna obveščevalna služba, na čelu z Okrožno komisijo VOS in varnostnimi skupinami po vseh okrajih.

15. avgusta je bila nad Kokro prva konferenca vseh okrajnih sekretarjev Partije in SKOJ, ki jo je vodil Crnivec. Konferenca je postavila odločilne temelje nadaljnjemu razvoju osvobodilne borbe v kranjskem okrožju. Oborožena borba prične dobivati res množičen značaj.

Dve leti hudih borb in premagovanj, polnih zmah pa tudi težkih porazov, nista bili zaman.

Opomba uredništva: I. del kronike Kokrškega odreda je s to številko zaključen. II. del, izpod peresa istega avtorja, bomo začeli objavljati na jesen.

Iz Kamnika

Vsak teden eno nadstropje. Gradnja stanovanjskih hiš Podjetje Kamnik zelo hitro napreduje. Vsak teden sta se stavbi dvignili za eno nadstropje. Zdaj pripravljajo že ogrodje za streho.

Velik del obiskovalcev kamniškega kina si želi, da bi se predstave v poletnem času začele pol ure kasneje. Tako bi bil obisk tudi ob delavnikih večji.

Kranjsko podjetje »Sadje« je odprlo v Kamniku svojo poslovvalnico in mesto redno zalaga s sadjem in zelenjavo.

Na tekni žanjic v Podgorju pri Kamniku je med 18 ženskami, ki v kamniški okolici najbolj spretno sukajo srp, zmaga predstavnica Mekinj. Prejela je lepo nagrado.

Kažipota ob naših cestah je zob časa tako uničil, da ne moreš več razbrati, kaj na njih piše. V Stahovcu in Duplico prav gotovo tujec ne bi mogel, če se ne bi informiral pri ljudeh. Ali so taka kažipota sploh še potrebna?

Te dni je kamniški krojaški mojster Valentin Slapar poslal Mestni šivalnici v Kranju 6 krojaških lutk. Na misel, da bi začel izdelovati lutke, je prišel že pred poldrugim letom. Uvidel je namreč, da jih ni nikjer dobiti, čeprav jih šivlje in krojači nujno potrebujejo. Lutke izdeluje iz papirnate mase in mavca, in sicer v dveh polovicah, ki jih nato sestavi in prevleče s klotom.

Z Jesenic

Jeseniški Kazino ima primerne prostore in pogoje, da bi svojim gostom veliko nudil. Pod košatimi kostanji je lep vrt, ki ima primeren prostor za plesne prireditve. Toda letos še ni bilo. Zakaj ne, naj bi odgovorila uprava Kazina ali zabavni orkester! Tako na Jesenicah ni drugega, kakor kino in tu pa tam kaka kulturna prireditev. Pogosto prihajajo na Jesenice tuji gostje in svoji domačinov, katerim žel v mestu ne moremo nuditi prijetne zabave.

Iz Mengša

Agilni mengški planinci so v nedeljo z uspehom priredili veselico na Gobavici.

Društvo gradi lastno planinsko kočjo na najvišji točki Gobavice, od koder je krasen razgled od Katarine, preko Julijcev in Karavank ter Kamniških planin, vse do Menine planine. Društvo, ki ga močno bledajo finančne težave, bo do bilo denarno posojilo. S tem bo zagotovljeno, da bo kočja še letos odprta.

Iz Godešiča

Splošna kmetijska zadruga na Godešiču je po dolgem canjanju spoznala, da bo le z mehanizacijo mogoče dvigniti kmetijsko proizvodnjo. Zato se je kočno odločila za nakup traktorja. Soglasnost vseh teh vasi, vključenih v zadrugo, je najboljše zagotovilo za uspeh!

Zabnica in Godešič se že od nekdaj prištevata med najbolj napredne vasi Sorskega polja. Povezava med njima pa je zelo šibka. Te dni je končno vzklila hvala vredna zamisel, naj bi obe vasi povezali s cesto, speljano od Bajžlja v Zabnico do Budnarja oziroma Jazbeca na Godešiču. S tem se bo žabničanom zelo skrajšala pot v Ljubljano in Godešičanom v Kranj. Izognili se bodo ostremu ovinku v Dorfarjih in kotanjastim, skoraj neuporabnim cestam na Trati—kolodvoru, spodnji konec pa bo dobil ravno cesto od Jeperce do Trate. Želimo, da bi bila cesta čim prej zgrajena.

Mladinci tržiškega kota pozivajo na tekmovanje

Že nekaj let je mladinska organizacija pri Sv. Ani nad Trzičem med najboljšimi. Odbor je zelo iniciativen in skrbi za zdravo rast ter življenje vseh tamkajšnjih mladincev. Zato ni čudno, da je mladina v tem kraju vzljubila organizacijo.

Preteklo nedeljo se je v dvorani pri Ankeletu zbralo 54 mladih ljudi na posvetu — manjkali so samo štirje, ki so baje odšli v Tržič gledat birmo. Predsednik mladinske organizacije Ivan Bergant je povabil tudi starejše ljudi — njihove prijatelje. Le-ti so se valili radi odzvali. Prišla sta tudi dva člana tržiškega Mestnega komiteja LMS.

Tovariš Janko Kavčič je nato analiziral delo mladinske organizacije v pretekli polovici leta. Govoril je o delu mladine v planinskem in gasilskem društvu, o strelski družini, ki jo sestavljajo v glavnem mladinci, in o kulturnem delu, za katerega kaže mladina največ zanimanja. S trodejanjo »Raztrganec«, ki so jo sami nastudirali, so nastopili pri Sv. Ani in v Rdeči dolini. Omenil pa je tudi težave, ki jih ima organizacija. Predvsem pereč problem je pijančevanje in nekulturno vedenje nekaterih mladih ljudi. V diskusiji je bilo tudi govora, da bi vključili v organizacijo vso mladino, ki dela v tržiških tovarnah.

Ob tej priliki so sestavili tekmovalne točke in pozvali vse osnovne mladinske organizacije kranjskega okraja na tekmovanje.

Šah • Telesna vzgoja • Šport

Plavalni troboj v Kranju

Preteklo soboto in nedeljo so bila v Kranju zanimiva plavalna tekmovanja za prvenstvo Slovenije v II. in III. ligi. V II. ligi so se srečale ekipe Bleda, Kamnika in Mladosti iz Kranja. Tekmovanje je bilo zelo zanimivo; doseženi pa so bili tudi nekateri boljši časi. Barbka Konclja — Mladost, Kranj — je s časom 1:22,1 na 100 m in 6:42,1 na 400 m postavila nova slovenska obema najboljša časa v letošni sezoni v Sloveniji. Presenetil je tudi Peter Colnar iz Kranja na progi 1500 m. Plavalca Hribarjeva in Vukičeva sta zasedli prva mesta. Od gostov se je najbolj izkazal Tone Cerar, ki je tokrat prvič startal v Kranju. Uspeh kamniških plavalcev je v glavnem njegova zasluga. Kamnik pa ima v svoji sredi tudi druge dobre plavalce, ki so dosegli na troboju lepe uspehe. Predvsem bi Bogataja ter Auerspergovo in omenili Zrimška, Šnabla in Dolinškovo.

Rezultati:

100 metulček moški: 1. Tone Cerar 1:18,3; **100 m prosto ženske:** 1. Barbka Konclja M 1:22,1; **100 m prosto moški:** 1. Janez Juretič B 1:10,8; **200 m prsno ženske:** 1. Mara Hribar M 3:24,6; **1500 m crawl moški:** 1. Vlado Zrimšek K 23:12,6; **4 x 100 m crawl ženske:** 1. Kamnik 6:11,7; **4 x 100 m mešano moški:** 1. Kamnik 5:18,2; **400 m crawl ženske:** 1. Barbka Konclja M 6:42,1; **400 m prsno moški:** 1. Tone Cerar K 5:52,9; **100 hrbtno ženske:** 1. Mara Dolinšek K 1:45,0; **100 m hrbtno moški:** 1. Janez Jarc B 1:22,6; **50 m metulček ženske:** 1. Vera Zaič B 43,0; **200 m prsno moški:** 1. Kamnik 5:06,4; **8 x 100 m mešano ženske:** 1. Mladost Kranj 4:51,2; **4 x 200 m crawl moški:** 1. Kamnik 10:52,0; **Skoki moški:** 1. Ivko Šink Mladost; **skoki ženske:** 1. Marinka Janič Kamnik.

V waterpolo tekmi je prvi večer zmaga Mladost, Kranj: Kamniku v zanimivi, borbeni tekmi s 6 : 4 (3 : 3).

Drugi dan pa so waterpolisti Mladosti premagali Bled z rezultatom 4 : 1.

Stanje točk:

Mladost : Bled 124 : 86

Mladost : Kamnik 106 : 117

V dopoldanskem tekmovanju je bil na sporedu troboj Prešeren, Radovljica : Železničar, Ljubljana : Mladost, Kranj II.

V waterpolo tekmi je zmaga Mladost, Kranj : Železničar, Ljubljana z rezultatom 7 : 2 (1 : 0).

Mladost, Kranj II. : Železničar, Ljubljana II 81 : 76

Mladost, Kranj II : Prešeren, Radovljica 67 : 75

Prešeren, Radovljica : Železničar, Ljubljana z rezultatom 76 : 66.

Tekmovanju je prisostvovalo prvi večer okrog 800 gledalcev. V nedeljo pa je slabo vreme preprečilo večji obisk.

Uspešen zaključek avto-moto šole v Cerkljah

Avto-moto društvo Cerklje, ustanovljeno šele letos, se je že zelo okrepilo, saj ima v svojih vrstah že nad 100 članov in kar 39 motorjev.

Meseca februarja je društvo odprlo avto-moto šolo, ki jo je vodil društveni predsednik Gvido Pahor. Šolo je vse mesece redno obiskovalo 48 tečajnikov. Le-ti so 22. junija polagali šoferski izpit pred izpitno komisijo iz Ljubljane. 96% obiskovalcev avto-moto šole v Cerkljah je izpite uspešno opravilo. Ta izreden uspeh kaže, da je Avto-moto društvo v Cerkljah znalo uspešno zainteresirati mladino za svoj šport. Zarisanje zanj je vzbudilo s propagandnimi vožnjami, ki so postale pravcati množični izlet. V kratkem se bo začel že drugi tečaj.

Na sliki: Skupina tečajnikov po izpitu.

Uredništvo „Glasu Gorenjske“ čestita bralcem in naročnikom k Dnevu vstaje

OBJAVE • SPOREDI • OGLASI

KINO

Kino »Storžič«, Kranj: 24. do 27. julija francoski film »Frizer za dame«; predstave ob delavnikih in nedeljah ob 16., 18. in 20. uri. Matineji v nedeljo, 26. julija ob 8.30 uri »Frizer za dame«, ob 10. uri »Knjiga o džungli«. 28., 29. in 30. julija tednik in ameriški barvni film »Veliki Caruso«, predstave ob 16., 18. in 20. uri. 30. julija predstava ob 20. uri odpade. 31. julija jugosl. film »Skalna obzorja«; predstavi ob 16. in 18. uri, ob 20. uri predstava odpade.

Letni kino Partizan, Kranj: 24. in 25. julija francoski film »Frizer za dame«, 26. in 27. julija angl. barvni film »Knjiga o džungli«. 28. julija do 2. avgusta ameriški barvni film »Veliki Caruso«. Vse predstave ob 20.30 uri.

Kino »Svoboda«, Kranj — Stražišče: 24. do 26. jul. angl. barvni film »Knjiga o džungli«; predstave v petek ob 20. uri, v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V soboto, 25. julija ob 20. uri dvojni program — »Knjiga o džungli« in »Frizer za dame«. V nedeljo, 26. julija, matineja ob 10. uri, franc. film »Frizer za dame«, 31. julija do 2. avg. tednik in italijanski film »Sanjala sem o praju«.

Mestni kino Radio, Jesenice: do 26. julija mehiški film »En dan življenja«. Predstave ob delavnikih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo matineja istega filma (vstopnina 10 din). 27. do 29. julija ameriški barvni film »Knjiga o džungli«. 30. julija do 2. avgusta franc. film »Ustreljen ob zori«.

Letni kino »Svoboda«, Jesenice: do 26. julija mehiški film »Knjiga o džungli«; 30. julija do 2. avgusta franc. film »Ustreljen ob zori«. Predstave ob

20.30 uri, v slučaju slabega vremena predstava ob 16. uri v kinu »Radio«.

Kino Javornik - Kor. Bela: 24. do 26. julija amer. film »Težka pot«. Predstave v petek ob 20. uri, v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo matineja istega filma; vstopnina 10 din.

Kino »Plavž«, Jesenice: do 27. julija mehiški film »La Malquerida«. Predstave ob delavnikih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo matineja istega filma (vstopnina 10 din). 28. do 30. julija amer. film »Srečanje s Frankensteinom«; 31. julija do 3. avgusta amer. barvni film »Trije kavalirji«.

Mestni kino Kamnik: 25. do 29. julija angl. film »Mandy«; 30. julija do 2. avgusta slovenski film »Jara gospoda«.

Mestni kino Domžale: do 26. julija amer. film »Velika reka«. 29. in 30. julija nemški film »Mamljiva nevarnost«.

OBJAVI

Okrajni odbor ZB NOV Kranj organizira skupaj z OLO Kranj enoletni pripravljalni razred za otroke padlih borcev v NOV in talcev, padlih v letih od 1941 do 1945 ter otroke članov ZB s področja kranjskega okraja. Vsi zainteresirani naj pošljejo svoje prijave na Okrajni odbor ZB NOV Kranj najkasneje do 20. avgusta 1953. Razred je internatskega tipa s celotno oskrbo, t.j. hrano, stanovanjem ipd.

Občinski odbori ZB in občinski LO naj takoj pristopijo k zbiranju kandidatov za ta razred. Po končanem razredu je vsakemu zagotovljena nadaljnja študiranje ali vključevanje v uk v kakršni koli poklic po svojih lastnih željah.

Ljudski odbor mestne občine Domžale razpisuje v smi-

slu uredbe o prodaji stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja (Ur. l. FLR Jugoslavije 1953/17) in lastnega pravilnika dražbo stanov. hiš, ki bo 1. avgusta 1953 ob 8. uri v Domžalah, v sindikalni sobi Doma kulture, in sicer hiše v Domžalah, Ljubljanska cesta 11 za izključno 448.500 din, Ljubljanska c. št. 20 799.250 din, Ljubljanska c. št. 102 210.450 din, Stobovska cesta 7 (polovica) 478.400 din, Taborska cesta št. 3 575.000 din, Taborska c. št. 8 532.450 din, Taborska 18 402.500 din, Rojska cesta št. 12 401.350 din, Industrijska c. št. 14 547.400 din, Radio cesta št. 5 250.000 din, Studa št. 47 271.400 din, Taborska cesta št. 16 288.420 din, Sr. Jarše št. 58 1.185.880 din, Sp. Jarše št. 11 549.930 din, Zg. Jarše št. 4 97.750 din, Ihan št. 44 393.300 din, Ihan št. 39 346.000 din, Goričica št. 22 690.000 din, Ihan štev. 73 455.055 din in Vir štev. 53 1.550.000 din.

Reflektanti za nakup hiše lahko do dražbe ogledajo, informacije glede dražbenega pravilnika in plačilnih pogojev pa lahko doajo pri LOMO Domžale.

RAZGLAS

Sporazumno med upravo Okrajnega zdravstvenega doma in zdravnikov ambulante službe na Jesenicah je bilo sklenjeno:

da se reorganizira zdravniška služba sektorskih ambulant od 21. VII. t.l. dalje, da bi tako čimbolj enakomerno porazdelili članstvo in tako omogočili redno zdravljenje bolnikov. Reorganizira se tako, da ordinira samo za člane podjetja Gradis in Primorje dr. Tančar, in to dnevno v dopoldanskem urah v svoji privatni ordinaciji na Gosposvetski cesti.

Dr. Viktor Marčič ordinira za člane in članke vseh drugih podjetij in ustanov, ki prebivajo na področju Jesenic, v popoldanskih urah — v sektorski ambulanti, Titova cesta.

MALI OGLASI

Jenko Franc iz Česnjevka obžalujem, da sem Gašpircu Janezu, kmetu iz Česnjevka očital tatvino in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Službo nudi podružnica DOZ Kranj moškim absolventom ekonomskega, kmetijskega in gradbenega tehnikuma in kandidatom z nepopolno srednjo šolo (mala matura) za službo terenskega inštruktorja. Plača po uredbi.

Reflektanti naj pošljejo kolokovane prošnje z dokumenti na naslov: DOZ, podružn. Kranj, Prešernova 10.

Dalje rabimo življenjske inkasante v vseh večjih krajih Gorenjske. — Plača po efektu dela.

Preklecujem vse žaljive besede, ki sem jih govorila o Alojzu Zupanu iz Stražišča 319, ter izjavljam, da so neresnične. — Pavla Iljaž, Stražišče štev. 242.

Prodajam psa volčjaka, stara 16 mesecev, in radio 4+1 cevta z magičnim očesom; za menjam za žensko kolo ali kupim žensko kolo. Alojz Gorjup, Primskovo 215.

Škarje za obrezovanje žive meje, najdene v »Prešernovem logu«, dobi lastnik pri Erzen-

OSMRNICA

Trg. podjetje Jesenke je izgubilo iz svoje srede neutrudljivo sodelavko — uslužbenko tov. Ivanko Cvetek predsednico del sveta Zaslužno članico bomo ohranili v trajnem spominu!

Trg. podjetje Jesenke

Razpis javne dražbe

o prodaji stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja

Ljudski odbor mestne občine Kranj razpisuje na podlagi sklepa seje z dne 10. 7. 1953 javno ofertno dražbo stanovanjskih hiš, ki so last splošnega ljudskega premoženja in sicer:

Hiša št. 163 v Stražišču pri Kranju — pritlična dvostanovanjska hiša Izklicna cena din 650.000.—

Hiša št. 191 v Stražišču pri Kranju — pritlična enostanovanjska hiša Izklicna cena din 200.000.—

Hiša št. 324 v Stražišču pri Kranju — podkletena, visokopritlična dvostanovanjska hiša Izklicna cena din 1.600.000.—

Hiša št. 23 v Drulovki pri Kranju — pritlična enostanovanjska hiša Izklicna cena din 332.535.—

Hiša št. 45, Drulovka pri Kranju — dvostanovanjska, pritlična, delno podkletena Izklicna cena din 1.144.000.—

Hiša št. 84 Kranj, Gorenja Sava — pritlična enostanovanjska hiša Izklicna cena din 244.000.—

Hiša št. 105 v Čirčičah pri Kranju — enonadstropna dvostanovanjska hiša Izklicna cena din 2.065.000.—

Hiša štev. 12, Kranj, Stara cesta — visokopritlična dvostanovanjska hiša Izklicna cena din 1.760.000.—

Hiša št. 113, Kranj - Huje pritlična dvostanovanjska hiša Izklicna cena din 482.000.—

Hiša št. 15, Kranj, Tavčarjeva ulica — pritlična hiša s podstrešnim sobami Izklicna cena din 397.000.—

Hiša št. 39, Kranj, Tavčarjeva ulica — enonadstropna, dvosobna dvostanovanjska hiša, v državni lasti ena polovica — Izklicna cena za prodano polovico din 899.000.—

Hiša št. 12, Rupa pri Kranju — pritlična enodružinska v lasti države dve tretjini. — Izklicna cena za prodano 1/3 lastništva din 100.000.—

Hiša št. 47 v Struževem pri Kranju — pritlična dvostanovanjska hiša Izklicna cena din 895.000.—

Navedene hiše se bodo prodajale na javni dražbi na osnovi pismenih ponudb. Pismene ponudbe naj vložijo zainteresenti v roku 30 dni po objavi tega razpisa v zalepljenih in zapечатih kuvertah pri Ljudskem odboru mestne občine Kranj.

V smislu točke IX/37 Navodil za izvajanje uredbe o zidanju stanovanjskih hiš delavcev in uslužbencev, o prenosu hiš iz sklada splošnega ljudskega premoženja (Ur. l. FLRJ št. 36/360-51), so kupci teh hiš lahko samo:

a) delavci in uslužbeni državnih — gospodarskih podjetij, gospodarskih združenj, uradov, ustanov ter združnih in družbenih organizacij;

b) člani predstavniških ter njim odgovornih organov, ki prejemajo za svoje delo plačo, izvoljene osebe na stalnih dolžnostih s stalno nagrado pri določenih družbenih organizacijah;

c) pripadniki Ljudske milice;

d) uživalci osebnih in družinskih pokojnin ter invalidnin. Ne more pa biti kupec teh hiš delavec ali uslužbenec, če je že on sam ali pa njegov zakonski drug lastnik ali so lastnik stanovanjske hiše oziroma stanovanja v kraju, kjer sta stalno zaposlena in tam stalno prebivata.

Ponudniki naj na kuverti označijo: »Nakup stanovanjske hiše iz splošnega ljudskega premoženja.

Dan dražbe bo objavljen na krajevno običajen način in v časopisih.

Hiše bodo prodane najvišjim ponudnikom, ki morajo takoj ob dražbi plačati najmanj 20% kupnine. Ostanek kupnine bodo kupci lahko plačali v rednih obrokih tekom 20 let z 1% obrestmi. Kdor plača več kot 20% kupnine, ima pri odplačilu in obrestih posebne ugodnosti.

Kranj, dne 23. julija 1953.

Predsednik LOMO:
Hafner Vinke, l. r.

Sem in tja po Škofji Loki Uspela razstava mladih Kranjčanov v Ljubljani

Škofjeloško Turistično društvo, ustanovljeno pred letom dni, je že precej svojih nalog opravilo, vendar ga čaka še dosti dela. Naj opozorim samo na nekatere stvari, ki družtvu in mestu nikakor niso v čast.

Potniki, ki prispejo v Škofjo Loko večidel z vlakom, so z ureditvijo gostišča na Trati zadnje čase kar zadovoljni. Dobro volja pa jih mine, ko vstopijo v avtobus, ki vozi v Škofjo Loko. Ob nedeljah je tak naval na to prevozno sredstvo, da se potniki bolj tišeje kakor sardine v škatli. Čudno, da se niti Ljudska milica niti Turistično društvo ne obregne na »nekulturni« prevoz. Če ničesar drugega, bi od sprevednika lahko zahtevala, da sname tablico, na kateri je označena kapaciteta avtobusa. Potniki je namreč pogosto dvakrat toliko, kakor je dovoljeno. Od gneče prepoteni in utrujeni potniki se vsekakor ne bodo z veseljem spominjali poti v Škofjo Loko in si je tudi ne več želeli. — Mar gre res samo za zasluzek?

Ko potnik po novem izstopi pred pošto, ne ve, ali je v mestu ali na deželi. Iz poslopja v neposredni bližini je namreč slišati idilično kruljenje prašičev in mukanje krav. Da je prvi vtis o Škofji Loki še »lepši«, mu udari v nos vonj po svežem hlevskem gnoju. Sredi mesta so namreč gospodarska poslopja mestne ekonomije. Res edinstven primer povezave mesta z vasio! Kaj neki si mislijo tujci, če pridejo v to letoviško mesto, kakor ga člani Turističnega društva imenujejo? Naj pripomnim, da je premostitev avtobusne postaje z Mestnega trga pred pošto dvignila že mnogo hrupa ne le za vogali, ampak tudi na zborih volivcev. Ali je LOMO kaj pomislil na želje prebivalcev, ko je izdal ta odlok? Izjave trgovcev, da se jim zaradi premostitve avtobusne postaje zmanjšuje promet, vsekakor ne gre omalovaževati.

Pa pojdemo dalje proti Mestnemu trgu. (Pot nas vodi mimo gostilne, katere pročelje krasi priimek bivšega lastnika, preko mostu v Nunsko ulico. Pravzaprav se ne imenuje več tako, krivo je le pomanjkanje denarja za nove tablice, ali kaj. Naj bo že kakorkoli, ta primer ni osamljen. Sv. Jakob se v Cankarjevo škodo še vedno diči s trgov. Trg so mu namreč vzeli samo na papirju!

Preden pridemo na Mestni trg, se ozirimo na električno uro nad urarsko delavnico. Razen cerkvene, je to edina javna ura v mestu, pa vendar že dolgo sp. spanje pravičnega. Najbrž ni strokovnjakov, ki bi jo popravili!?

Na prvi pogled je na Mestnem trgu, če izvzamemo fasade nekaterih hiš, vse lepo urejeno. Celo Ljudska restavracija je tu. Ljudska je pa res ta restavracija, kajti kadar imajo loški gostinci sestanek, za-pro gostilne že ob 20. ali 20.30 uri.

Kino »Partizan« je težko najti, čeprav je Škofja Loka majhna. Nad vhodom namreč nima nikakršnega napisa. In če ti poslopje že pokažejo, imaš pomisleke, ali bi vstopil ali ne, kajti v veži je pravcata egiptovska tema. Morda bi se tam spotaknil ob kup smeti, kakor ga je videti v veži in na dvorišču neke hiše na Mestnem trgu?

Sicer pa je odvažanje smeti v Škofji Loki poglavje zase. Meščani jih morajo namreč kar sami nositi na smetišče, voz, namenjen v te namene, pa počiva, odkar so ga kupili.

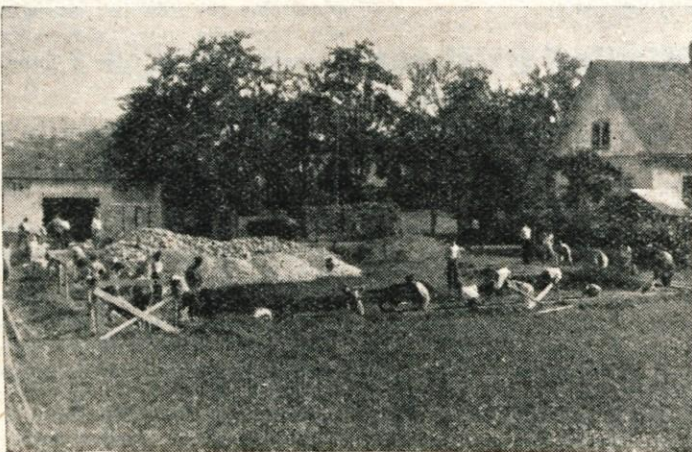
Na koncu Mestnega trga nas opozori napis, da imamo do Ljubljane še 21,9 km. (Po 150 m hoje proti Puštalu naletimo spet na napis, ki trdi, da imamo do Ljubljane 21,9 km. Čudna matematika, ali ne?

Dve poti sta sedaj pred nami: ali v Puštal, kjer imajo noč in dan odprto nogometno igrišče in kjer teče ponekod gnojnica kar čez cesto, ali na znameniti Loutrg, kjer je mišterozna »Me-po gostilna«. Razen po imenu, je ta gostilna znamenita tudi po tem, da se tu lahko celo mladinci izpod štirinajstih let izpopolnjujejo v biljardu, vendar ne dlje kakor do 24. ure...

Pri »Prajerci« na Spodnjem trgu je skoraj vsak večer ples (seveda neprijavljen). Ker nas ne srbijo pete in ker smo sva-ražniki prahu, proti kateremu je LOMO popolnoma brez mo-

či, pobegnemo v idilično »Karlovce«. Tudi tu nas preganja prah, zato zavijmo proti brvi, da se osvežimo ob bistri Poljanski. Morda bomo med potjo opazili letak »Koroške ljudske zveze«, ki poziva vse k zvestobi Führeru. Tiste, ki ga hočejo za vsako ceno ohraniti, opozarjam, naj ga odnesejo v muzej, kajti sicer bo po nekaj letih na dežju res propadel...

Taborenje v Retečah

V Retečah ob Sori so pred nedavnim taborili fantje in dekleta, ki jih je poslal tja OK Ljudske mladine Slovenije. Z resnostjo in živahnostjo so se vaščanom tako prikupili, da je le-tim po slovesu kar dolčas za njimi. Za pomoč pri gradnji novega kulturnega doma, ki ga Retečani gradijo z velikim veseljem in izredno požrtvovalnostjo, se mladincem javno zahvaljujemo!

Nekdanji kulturni dom je postal s tremi drugimi javnimi zgradbami vred žrtev vojne. Od teh so domačini dvignili iz ruševin najprej šolo, jo povečali in olepšali, tako da je sedaj v ponos vsemu Sorškemu polju. Zidave kulturnega doma so se že večkrat lotili, toda šele sedaj, ko je vzel vso stvar v roken energični predsednik Tine Žagar, je videti uspehe. Pred kratkim se je pričela dvigati na trdnih temeljih ponosna stavba bodočega kulturnega žarišča.

Pionirsko pismo iz kolonije

Mnogo je med vami pionirjev in pionirk, ki se niste okusili dobrot letovanja. V tem dopisu vam hočemo na kratko opisati življenje nas, ki preživimo lepe počitniške dni v Lomu nad Trzičem.

Nestrpno smo čakali dneva, ko prejmemo vabilo za počitniško kolonijo. Končno je le prišel čas, ko se je bilo treba pripraviti na odhod. Motil nas je dež, ki se nikakor ni hotel umakniti soncu. Deževalo je prav do našega odhoda. Ko smo se 6. julija zbrali v Kranju, nas je presenetilo sonce. Kmalu je pripeljal avtobus in vsi veselji smo se odpeljali proti Trziču. Vožnja je bila prijetna, toda kratka. V Trziču smo izstopili in krenili po strmi poti proti prijazni hribov-

ski vasici Lom. Ustavili smo se pred šolo, kjer smo si ogledali naš začasni dom. Takoj sta nas prijazno sprejela tov. upravnik in ekonom in nam pokazala sobe, pripravljene za nas. Z nami sta prišla tudi naša vodiča. Kaj hitro smo se sprijaznili z njima. Razdelili smo se: v eno sobo so odšli pionirji, v drugo pionirke. Bili smo utrujeni, zato smo hitro povečerjali in odšli takoj spat. Zgodaj zjutraj nas je pozdravilo toplo julijsko sonce, ki nam je obetalo lepo življenje v koloniji.

Če je sončno, porabimo čas za igre na prostem in za spre-hode v naravo. V deževnem vremenu pa si krajšamo ure z igrami v sobah, vmes pa večkrat zadoni vesela pesem. Več-

krat nas naš pedagoški vodja seznanja z novicami doma in po svetu. Dela in zabave nam nikoli ne zmanjka. V naši sredi imamo tudi tovarišico, ki vodi jutranjo telovadbo in nas uči različnih prostih vaj, in medicinsko sestro, ki nam takoj obveže vsako ranico.

Sedaj pa še nekaj o naši prehrani, s katero smo najbolj zadovoljni. Za hrano se moramo predvsem zahvaliti tov. ekonomu, ki vsak dan pridno dovaža sveža živila. Tako nam ne manjka ne sadja ne drugih dobrih jedi. Le škoda, da dnevi tako hitro minevajo in bo kmalu treba oditi domov.

Vas pozdravljajo pionirji in pionirke počitniške kolonije v Lomu nad Trzičem.

se zateče med cerkvene zidove po tolažbo) ...

Ta dan sta imela dosti opravka tudi bivši nemški pod-repnik Vinko Avsenik in Jože Arvenik, upravnik gostinskega podjetja »Storžič«. Rokovanja in pogovori z Avstrijci ni bilo ne konca ne kraja. Na svoj račun je prišel tudi Ivan Lončar, bivši tržiški hotelier. Vsi trije so prišlece, predvsem starejše, tiste, ki jim vse drugo bolj roji po glavi kakor šport, spremljali od gostilne do gostilne. Zaplotnik, ta je bil še bolj podjeten. Takoj po prihodu avtobusa je odpeljal s seboj neko Avstrijko. Najbrž mu njena družba ni zadostovala, zakaj že opoldne je odšel k Klemencu po Drejerja (Kuharja). Ivanka Zaplotnikova pa je Avstrijcem zelo pridno dajala za pijačo. Če je hotela s tem dokazati svojo emancipiranost, ne vem. Sicer pa bi jo morali Avstrijci tudi v tem pogledu že poznati, saj si prav pridno dopisuje z njimi. Ko so odšli iz njene stanovanj, jim je dala celo paket s seboj.

Še dva vneta »ministranta« Avstrijcev naj omenim, Franc Lang, zaposlen v tovarni čevljev »Ljubelj«, ki je zaradi blatenja ljudske oblasti in ZK zdrknil z mojstrskega položaja med navadne delavce, je v povojnih letih stkal tesne vezi z inozemstvom. Med obiskom Avstrijcev je odpeljal kar dva tujca na svoj dom, enega z velikim paketom vred. Kdo ve, česa je bil bolj vesel, ali gostov ali paketa? Prav gotovo je tudi njima govoril, kako »ni čisto nič kriv« in kakšno krivico mu delajo.

žal pa si jih je ogledalo zelo malo ljudi.

Prireditelj, kranjska Okrajna zveza kulturnoprosvetnih društev, je z razliko od ljubljanskih razstavljalcev, ki so prikazali le stvaritve gimnazijcev, zbral risbe 4 do 15 letnih »avtorjev«. Otroški vtisi, osnovne šole in gimnazije kranjskega okraja so poslale toliko gradiva, da je bila kvalitetna izbira možna. Če primerjamo kranjska razstava z ljubljanskima, lahko ugotovimo, da sta dala pri kranjski vprav širok izbor in večja svoboda ustvarjanja pestrojšo in popolnejšo sliko otroške kreative in bogastva otroške fantazije ter ustvarjalnosti. Na razstavi so bila dela iz I. in III. gimnazije in Kranju, iz tržiške gimnazije in otroških vrtcev ter osnovnih šol v Predvoru, Križah in

drugih krajih našega okraja. Kot gost je razstavljal tudi šestletna Alenka Košmrlj iz Ljubljane, katere sveža dela so odlično dopolnila prikaz otroškega upodabljanja v predšolski dobi. Kot posebno uspešna dela je omeniti »Deklici« M. Kaver iz Križ, »Pravljico« S. Andrijašča iz Kranja ter dela Tilke Kavčičeve in Vilka Kovačiča iz Kranja.

Pohvala, izrečena kranjskim najmlajšim umetnikom v Ljubljani, je že drugo priznanje, zakaj pri izbiri otroških del za mednarodno razstavo na Japonskem je bilo od 14 slik iz Slovenije kar 5 iz Kranja. Mladim razstavljalcem in njihovim vzgojiteljem iskreno čestitamo in jim želimo mnogo uspeha pri nadaljnjem delu!

S sodišča

19. aprila 1953 je bila v Zadrskem domu v Hotavljah veselica, kamor je prišel tudi domačin Franc Sinkovec. Bil je nekoliko vinjen in se je hotel po vsej sili prepirati. Najprej se je začel prerekati z Jakobom Derlinkom, ga nekajkrat udaril, končno je vrgel vanj kozarec. Drugi so uvideli nevarnost, da se bosta Sinkovec in Derlink stepla, zato so začeli miriti predvsem Derlinka. Vinko Pivk pa je tudi Sinkovca opozoril, naj miruje. Sinkovec, ki mu je bil Pivk trn v peti zaradi nekega dekleta, je izkoristil priliko, zgrabil za kozarec in ga vrgel Pivku v glavo ter mu prebil kožo na čelu. Pivk je bil takoj ves kr-

vav po obrazu. Pretep je prišel pred sodišče. Sinkovec se je na vse načine izgovarjal, češ da je bil pijan in se ni zavedal, kaj dela. Sodišče pa njegovim izjavam ni verjelo, ker so pričepovedale, da ni bil videti toliko vinjen, da bi ne vedel, kaj dela. Hotel je dati le duška sovraštvu in mrznji do Derlinka in Pivka. Sinkovca so obsodili na 4.000 din denarne kazni. Upoštevali so namreč, da je bil res nekoliko vinjen in da je po naravi razburljiv.

LUŽANSKI PRETEPAČI SO PREJELI ZASLUŽENO KAZEN

Pogosto se fantje iz sosednjih vasi grdo gledajo med seboj. To sovraštvo kažejo na zunaj s pretepi, ki zelo redko ostanejo brez posledic. Tako so si bili tudi lužanski fantje v laseh s Srednjevaščani. Ko so se letos 31. marca peljali Miha Arnež, Lovrenc Prestor, Stefan Vreček in Janez Kristanc iz Srednje vasi s kolesi skozi Lužo, so jih Lužani že pričakovali. Prvega kolesarja, Prestorja, je Jože Gašperlin, po domače Mežnarjev, tako udaril, da je padel z dvokolesa, potem je navali nanj in ga začel s pestmi obdelavati. Arnež je hotel Prestorja rešiti, nakar sta posegla v pretep Peter Gašperlin in Jože Gašperlin, po domače Hlevčeva — s kolom v rokah. Med tepežem je Hlevčev Peter Arneža tako udaril po levi roki, da mu je zlomil podlaktico. Hlevčev Jože pa je Prestorju s kolom zlomil desno dlan.

Pred sodiščem so se vsi trije pretepači, t.j. Mežnarjev in Hlevčeva dva, na vse načine izgovarjali, med drugim tudi, da so jih Srednjevaščani napadli in da so se oni le branili. Sodišče njihovim izjavam ni verjelo. Zaslišanih je bilo več priči, ki so potrdile, da so Lužani zakrivali pretep. Tudi poškodbe, ki sta jih zadobila Arnež in Prestor, kažejo, da sta bila Hlevčeva dva med pretepom krepko razvneti.

Peter Gašperlin, po domače Hlevčev, je bil obsojen na 6 mesecev zapora, njegov brat Jože na 4 mesece, Jože Gašperlin, po domače Mežnarjev, pa na 3 mesece. Te kazni naj bodo v opozorilo vsem pretepačem, ki si radi z noži in koli hlade kri.

Pri Pogrebem zavodu v Kranju je bil zaposlen Franc Kožuh iz Vogelja. Bil je precej vdan pijači; le-ta ga je spravila celo na krivo pot. Za pijačo je treba denarja, zato je začel krasti kolesa. Prvo možko kolo je vzel že leta 1951 iz veže v gostilni »Pri Petruku« v Kranju. Ker se mu je prva tatvina posrečila, je kradel še naprej. Drugo možko dvokolo je ukradel iz veže v gostilni »Kokra« na Primskovem, tretjega pa z dvorišča gostilne »Pri Petruku«. Kradel je po navadi v večernih urah. V januarju 1953 pa je ukradel kolo iz veže v gostilni »Kokra« na Primskovem. Kolesa je Kožuh doma razdril in posamezne dele prodal na vse strani. Varnostni organi so mu bili že dalj časa na sledi, pri poslednji tatvini pa so ga izsledili. Na njegovem domu so našli različne dele ukradenih koles. Vse tatvine je Kožuh odkrito priznal, doslej tudi ni bil še kaznovan. Oboje je sodišče pri odmeri kazni upoštevalo in ga obsodilo na eno leto zapora. Kazen ga bo verjetno zmožila, da se s krajo ne bo več ukvarjal.

V deželi mamelukov

Hm, kdo bi si mislil, da so Tržičani tako zelo pozabljivi. Za mesec dni si še kaj zapomnijo, 8 let pa še tako neprijetni stvari ne obdržijo v glavi. Ni res? Je, je, in še kako res je!

Za 12. julij sta se Tržičanom obetala 2 zanimiva dogodika:

tem mar njegov namestnik? Nanj so čakali samo mestni funkcionarji... Ampak Avstrijci, ki se jih spominjamo iz vojne in sovinskih izpadov ob priliki naših gostovanj v Avstriji — ti so jih vlekli. Seveda, kdo bi na take »malenkosti« mislil! Med vojno so bi-

jedli in napili v Trziču. (Mimogrede: najbrž ta tovarna ni vedela, da bodo prinesli Avstrijci kar 2.295 šilingov s seboj. Ker so jih Tržičani tako odlično postregli, seveda šilingov niso rabili. Za čudo pa o tem denarju ni ne duha ne sluha — razen o 60 šilingih, ki jih neka natakariča ni mogla utajiti. Da ga Avstrijci niso odnesli domov, je ugotovljeno. Morda je pri svojih pobeglih okupatorjevih sodelavcev? Lahko si bodo za ta denar nabavili svetlih podobice, kakršne so v Trziču pred nedavnim na debelo prodajali.) In če Sindi-kalne podružnice in celo vodstvo neke tovarne tako vztrajno navdušuje za tekmo, množične organizacije pa mirno opazujejo vse to in jim še na misel ne pride, da bi ljudi opomnili na botrovanje maršala Tita, potem ni nič čudnega, če so bili tržiški reaktorji ta dan kar se le da podjetni...

Dvaintrideset se jih je pripeljalo iz Avstrije. Nogometarji in navijačev — vsaj prišli so kot navijači. Tržičani so jih tako pozdravljali, kakor da bi se vrnili sinovi s fronte. Ko je Jože Klemenc zagledal Janka Tandla in Toneta Kuharja, ki ju je naša oblast prisilno izselila, ker sta imela za dobro ped masla na glavi — je tako razprostril roke, kakor bi hotel objeti ves svet. Enaki pti-či skupaj letijo in tako so tudi ti trije »odleteli« v Klemencovo »gnezdo«. Kaj so se tam menili, zgodovina molči, vsekakor pa je gostitelj izkašljaj vse, kar poskuša izkašljati tudi domačinom, če ga hočejo poslušati (kadar drugače ne gre,

botrovanje predsednika republike Tita desetemu otroku Janeza Ribiča, delavcu v tovarni »Triglav«, in nogometna tekma Tržičanov z Avstrijci. In res je bilo v nedeljo, 12. julija v Trziču navsezgodaj zelo živahno. Na Mestnem trgu je valovila že ob 8. uri jutraj 500 glava množica. Mislite, da je pričakovala predsednika republike oziroma njegovega namestnika? Kaj še! Tita so pred nedavnim videli v tržiškem »Triglavu«, kjer jim po-

le drugačne razmere in Tržičani so nekdanji sovražnikom vse hudo odpustili. Če jim pa že odpustili niso, naj bo vsaj videti, kakor da je vse pozabljeno. Športno prijateljstvo, športna manifestacija sosednjih narodov, to je čez vse. Sindikalne podružnice so kar tekmovali, katera bo med svojo članstvo brezplačno razdelila več vstopnic za tekmo. Najslavnejša tržiška tovarna je prispevala 16.000 din zato, da bi se Avstrijci čimbolj na-

Pereira Gomes:

Prvi zaslužek

(Odlomek iz romana Esteiros)

Esteiros, roman naprednega portugalskega pisatelja Pereira Gomesa je dramatična epopeja otrokom siromašnih družin, žrtvam fasisčnega Salazarevega režima. Pisatelj sam je zaradi svojega naprednega in anti-fasisčnega delovanja občutil vse tegobe domačih političnih razmer. Več kot deset let je moral živeti v ilegali. Njegovo delo je postalo avantgarda naprednega portugalskega naroda v borbi proti izkoriščevalcem. Do konca zvest idejam proletariata, je predlaskim umrl v pregnanstvu.

Tonio je pridiral ves za-
han. Od veselja je ma-
hal z rokami in vplil:
»Ej, fantje! Jutri, jutri...
Potem se je oddahnil.
»Kaj pa bo jutri?« ga je
vprašala Monika. »Povej no
že.«

»Delo sem dobil! Jutri grem
na delo — k strojem!«
Njegov droban obraz se je
razširil v všečen in ponosen
nasmeh.

»Kaj, v veliko tovarno greš
delat?« se je nekdo začudil.
Se preden je Tonio utegnil
odgovoriti, se je Sagouin za-
smejalo:

»Beži, beži... Ali ga ne vi-
dite, da se samo baha?«
»Če vam rečem, da je res.
Glavo stavim.«

O, to je pa že pomenilo, da
govori resnico.
»Hej! Stari maček! Tonio
gre v tovarno!« je odmevalo
po zaspani ulici.

»Kaj? Ali res?«
Fantiči so pustili svoje fr-
nikole in se zbrali okrog to-
varnika. Tonio je užival, ko je
videl, kako so učilovale nje-
gove besede, in prostodušen
nasmeh mu je zalagal na ne-
pravilno zarežanih ustnicah.

Da, da, tega je že dolgo ča-
kal. O, sedaj ne bo več pustil,
da bi se norčevali iz njega, o,
tega že ne!

Gruča okoli njega se je
stisnila in fantiči so se začeli
prerivati. Vsevprek so vpraše-
vali.

»Ej, ali! Mir!« je zapovedal
Stari maček. »Sedaj on go-
vori.«

Utihi! so, Tonio je pripo-
vedoval:

»Lejte, takole je bilo. Že dol-
go je tega, ko je mati prosila
zame. Ne vem, menda je pro-
sila samega ravnatelja... Ah,
ne, ne, njegovo ženo je pro-
sila...«

Zamislil se je. Več o tej
stvari tako ne ve. Saj nazad-
nje nima kaj povedati. Lahko
pa tudi, da ni bil tako zgovo-
ren kakor Sagouin...

»Kar je res, je res: Črna

glava je naročil, naj takoj ja-
tri pridem na delo«, je kratko
končal.

»Ali je res, da boš pri mo-
torjih, je ves vznemirjen vpra-
šal Frica.

»Res je. Saj je še mama re-
kla, da sem kot nalašč za me-
hanika.«

S pogledom je ošinil vse o-
koli sebe. Ne, tokrat se mu
nihče ne roga.

Sedel je na hišni prag. Za
njim so še drugi posedli. Sta-
ri maček si je prižgal pohojen
čik in vprašal:

»Hm, in koliko boš zaslu-
žil?«

»Tega pa ne vem. Mogoče
kakšnih deset soldkov.«

»To pa že! Srečo imaš, sta-
ri«, je zamrmrala Monika, po-
gledala v tla in računala, kaj
vse bi si lahko kupila z dese-
tina soldov na dan.

»To je pol več kakor dado
v opekarni«, se je spomnil Sa-
gouin.

Potem so umolkli. V otro-
cih so se začele prebujati že
tisočkrat potlačene želje. Ti-
hotna otožnost se je prikradla
mednje in pričela razgrinjati
sanjarije. Vsak od njih je bil
že vložil prošnjo za sprejem v
tovarno, sedaj pa so se njho-
vi upi začeli počasi razblinjati.

In družbica je začutila, da je
porazena.

Start maček je bil sam pri
sebi že zdavnaj odločil: kakor
je za enega, je za vse. Sedaj
pa je pomislil: Da, da, razen
enega se lakote ne bomo re-
šili. Vlekel je svoj čik in gren-
ko mu je bilo pri srcu.

Tokrat se je prvič zgodilo,
da jih kdo zapuša.

Tudi Tonio je postal otožen
in ni vedel kaj reči. Monika
jih je poizkušala razvedriti in
se je pošalila:

»Eh, moj stant, sedaj pa nam
boš lahko kaj kupil.«

Planili so v smeh in tudi
Tonio se je razveselil.

»Seveda, seveda bom. Ko na
koncu tedna dobim prvo plačo,
vas vse povabim v Ramadas.«

škofja Loka, Metlika, Kočev-
je, Koper; Postojna, Tolmin,
Nova Gorica, Idrija, Jesenice,
Kropa, Železniki, Trzin, Bled
itd. so kraj, kjer se je muzej-
ska aktivnost razživela šele po
vojni.

Kranj je dolgo stal ob strani,
čeprav je misel o ustanovitvi

muzeja pri posameznikih že
pred vojno naletela na razume-
vanje. Toda šele prva leta po
osvoboditvi so prinesla poziti-
vne rezultate. Tako je teden
muzejski kustos tov. Črto
Zorec ob sodelovanju tov. Iva-
na Lampreta zbral veliko šte-
vilo umetnostnih in kulturno-
zgodovinskih predmetov: slik,
plastik, antičnih in srednjeve-
ških novcev, izdelkov umetne
obrtni itd., ki pomenijo osnovo
bodočemu muzejskim zbirkam.

Pionirsko delo tov. Zorca in
tov. Lampreta bo ostalo neloč-
ljivo povezano z zgodovino
kranjskega muzejstva. Z ena-
ko prizadevanostjo se je lotil
zbiranja tudi upravniki študi-
jske knjižnice v Kranju prof.

Stanko Bunc in pridobil mu-
zejne dragocene predmete, pred-
vsem izdelke umetne obrtni.

Začetek strogo organizirane-
ga dela predstavlja ustanovi-
tev zgodovinskega muzejskega
društva. Njegov namen je, pri-
kazati razvoj celotnega kultur-

umetnostno pomembne predme-
te, zanimivosti iz prirode ter
predmete, ki so v kakršnikoli
zvezi z zgodovinskim razvojem
kranjskega območja. Zbrani
predmeti, dokumenti in podat-
ki bodo nudili gradivo za pri-
kazovanje prirodnega bogstva
in lepote Kranja in njegove
okolice, njegovega geografskega
položaja, ekonomskega in
družbenega razvoja, razvoja
materialne kulture in umetno-
sti, kakor tudi potrebno doku-
mentacijo o vlogi Kranja v
narodnoosvobodilni borbi. Ker
tako njegovo delavno torišče ne
bo ozko specializirano, temveč
se bo razraslo v širino, bo
imel bodoči muzej več oddel-
kov: umetnostno-zgodovinske-
ga, kulturno-zgodovinskega,
arheološkega in etnografskega.
Poseben oddelček bo posvečen
spomenikom narodnoosvobodil-
ne borbe, ki bo skušal nazorno
prikazati delež Kranja in nje-
gove okolice za osvoboditev, a
tudi obnovu in izgradnjo naše
domovine. Prezreti ne smemo
važnosti prirodoslovne zbirke,
predvsem njene praktične vred-
nosti za številne šole v mestu
in okolici. Tehniški oddelček bo
zbiral gradivo o razvoju kranj-
ske industrije in obrtni. V okvi-
ru Tekstilnega tehnikuma se
organizira poseben Tekstilni
muzej, ki bo v kratkem dostop-
en javnosti in bo po svoje iz-
popolnjeval zbirke Mestnega
muzeja.

Za zbiranje, znanstveno ob-
delavo in populariziranje mu-
zejjskih predmetov se v okviru
Zgodovinskega in muzejskega

društva snuje 6 sekcij. Nekdaj
z muzeji tesno povezano skrb
za varstvo kulturnih spomeni-
kov in prirodnih znamenitosti
so pred kratkim prevzeli po-
sebni oblastni forumi okrajne
in mestne spomeniške komisi-
je.

Obsežna muzejska zbirka je
danes »shranjena« v kleti Osn.
šole in v Prešernovi hiši, ki po
treh letih preurejevanja še ved-
no ne kaže nobenih znakov me-
morialnega muzeja velikega
pesnika.

Ker je število hranjenih pred-
metov v letošnjem letu močno
naraslo tako z darovi, kakor
z nakupi — predvsem pa z
najdbo staroslovanskega gro-
bišča na Titovem trgu in z
izkopom prazgodovinskega slo-
na v Bobovku, — bo treba prej
ali slej misliti na primerno
muzejsko stavbo. Potrebam bi
najbolj ustrezal stari kranjski
grad Klesalec. Ima vrt za
ureditev botanične zbirke, ar-
kadne hodnike za lapidarij in
dovolj prostorov za uredništev
obsežnega programa, ki si ga
je muzej zastavil. Učencem v
gospodarstvu, ki so danes na-
stanjeni v stavbi, bo treba ta-
ko ali tako čimprej poiskati
primernejše in bolj higienske
prostore kot so temačne in
vlažne sobe v srednjeveškem
gradu, Upamo, da bo Mestni
ljudski odbor tudi v tem pri-
meru, kot vedno doslej, pokazal
potrebno razumevanje in
kmalu našel najmlajši kranj-
ski kulturni ustanovi ustrezen
življenjski prostor.

GLAS GORENJSKE 1

4 milijone dinarjev za Gutenbergovo knjigo. Te dni
so v Londonu prodali za 4 milijone din knjigo „Ka-
tolikon“, tiskano 1460. leta v Meinzu. Je to eno prvih
del, ki jih je tiskal Gutenberg, tembolj pomembno, ker
je redko, v tisti dobi tiskano religiozno delo.

Radar odkril zaklad. Pred kratkim so na Franco-
skem odkrili okoli 20 m pod morsko površino potop-
ljeno ladjo. S pomočjo instrumentov je najditelj ugo-
tovil, da je ladja natovorjena s 30 do 40 tonami zlata
— v vrednosti 15 milijard dinarjev. Angleži so potrdili
resničnost najdbe. Potopljen zaklad bodo v najkrajšem
času dvignili.

Rekordna brzina čolna. Najnovejši svetovni rekord
v brzini motornih čolnov — 285,6 km na uro — je do-
segel čoln, katerega motor ima 2.000 konjskih sil.

Za 2 milijarde frankov ponarejenih dolarjev. Neki
tiskar — ponarejevalec — je hotel v Parizu spraviti v
promet ogromno vsoto ponarejenih dolarjev v vredno-
sti 2 milijard frankov. Bankovci so bili tiskani v vred-
nosti 20, 50 in 100 dolarjev. Imitacija je po izjavah
strokovnjakov odlična. Ponarejevalci so bili aretirani v
trenutku, ko so hoteli denar razpečati. Sedaj se niso
točno ugotovili, koliko ponarejenih bankovcev je že
v prometu.

Neverjeten karambol. United Press je javil, da sta
v mestu Holand v državi Michigan trčila veslaški čoln
in avtomobil! Karambol se je dogdil v viharju, ko je
vrglo čoln z jezera Michigan na obalo. Avtomobil se
je takoj nato zaletel vanj.

Skladatelj in 8 milijonov dinarjev. Nedavno je pri-
potoval v Stockholm avstrijski skladatelj Heinz Pre-
wost, ki je še pred vojno napisal znano glasbo za
švedski film „Intermezzo“. Skladatelj, dokaj siromašen
in razen tega še bolan, je bil precej presenečen, ko je
zvedel, da ima pri švedskih založbah naloženih 8 mi-
lijonov dinarjev kot avtorski honorar za popularne
skladbe. Izdajatelji so bili prepričani, da je Prewost
med vojno umrl ali izginil.

Desetletni pilot. Francozu Jeanu Pierru Vald-
bergu je šele 10 let, pa že vodi majhno letalo „Piper-
Cub“ in se pripravlja na pilotski diplomski izpit. Di-
plomo mu obetajo šele čez šest let, ko bo dosegel
primerno starost. Pilotirati ga je naučil oče, pionir
letalstva in predsednik aerokluba v nekem pariškem
predmestju. To je storil zato, da bi dokazal, da za pi-
lotiranje ni potrebna posebna zmožnost, da letanje ni
nevarnejše od kolesarjenja. Oče je rekel o svojem sinu,
da se v nobenem pogledu ne razlikuje od drugih otrok.

Za malega Pierra se Parižani zelo zanimajo. Vsak
nedeljo ga hodijo tisoči gledat v Saint German,
kako leti. Mnogo oboževalcev ima tudi po drugih
mestih.

Najdražje rože. Zdaj ni težko stopiti v cvetličarno
in naročiti orhideje. Imajo jih več vrst, plemeniteje
in manj plemenite, dražje in cenejše. „Prave“ pa
težko dobiš. Prave „divje“ orhideje rastejo na bregovih
reke Amazonke v Srednji Ameriki in na otoku Borneo,
pa še tam so zelo redke. Rastejo večidel samo v go-
stih džunglah. Tako trganje orhidej ni trganje, temveč
nekakšno lov. Vsak, kdor jih išče, je v neprestani
smrtni nevarnosti, da bi ga raztrgale zveri. Zato ni
čudno, da so divje orhideje tako drage. Posebno lepe
so — preračunano na naš denar — tudi po 2 in pol
milijona din.

Nova letalonosilka. Po slavnosti v Newport Newsu
so začeli graditi 65.000 tonsko letalonosilko Forestal. Dol-
ga je 350 m, njeno vzletišče pa bo široko 76 m.
Nova letalonosilka bo nosila težke bombnike za atom-
ske bombe, na njeno vzletišče se bo lahko spustilo
kakih sto letal, od lovcev na reakcijski pogon do bom-
bnikov. Vozila bo s hitrostjo 32 vozlov na uro.

CENE AVGUŠTIN

Muzejska dejavnost
v Kranju

muzeja, pri posameznikih že
pred vojno naletela na razume-
vanje. Toda šele prva leta po
osvoboditvi so prinesla poziti-
vne rezultate. Tako je teden
muzejski kustos tov. Črto
Zorec ob sodelovanju tov. Iva-
na Lampreta zbral veliko šte-
vilo umetnostnih in kulturno-
zgodovinskih predmetov: slik,
plastik, antičnih in srednjeve-
ških novcev, izdelkov umetne
obrtni itd., ki pomenijo osnovo
bodočemu muzejskim zbirkam.
Pionirsko delo tov. Zorca in
tov. Lampreta bo ostalo neloč-
ljivo povezano z zgodovino
kranjskega muzejstva. Z ena-
ko prizadevanostjo se je lotil
zbiranja tudi upravniki študi-

nega udejstvovanja in zgodo-
vinskega dogajanja v Kranju
in tisti okolici, v kateri se je
mesto v zgodovinski preteklo-
sti in danes uveljavilo kot va-
žen kulturni in ekonomski čir-
nitelj. Med najvažnejše naloge
novega društva sodi prav or-
ganizacija muzeja, katerega
družbenovzgojna funkcija se
bo v mestu s tako številnim
prebivalstvom, s široko raz-
predeno mrežo šol in drugih
kulturnih ustanov, lahko v
kratkem jasneje odrazila. Nje-
gova neposredna naloga bo zbi-
rati, varovati, proučevati, pred-
vsem pa posredovati domače-
mu prebivalstvu kakor tudi
tujcem kulturno zgodovinsko in

Domača lekarna

Sleheri dom potrebuje majhno domačo lekarno. Potrebna je v mestu, še bolj pa na vasi, kjer ni v bližini zdravnik.

Najpripravnejše je, če si domačo lekarno uredimo v omarici, pritrjeni na zid. Omarica naj ima predele in naj bo približno 75 cm visoka, 45 cm široka in 35 cm globoka. Kdor si jo težko nabavi, naj si uredi lekarno v omarici.

Kaj naj bo v taki domači lekarni? Vsekakor ne ostanki zdravil, ki smo jih nekdanje uporabljali, kajti mnoga zdravila se s časom pokvari, marsikdaj pa se zgodi tudi, da pozabimo proti kakšni bolezni služijo. V lekarni pa imejmo 1 ali 2 škatlici aspirina in piramidona, ki se ju bodo družinski člani posluževali med glavobolom, revmatičnimi težavami ali proti vročici zaradi prehlada oziroma zobobola. Naj ne manjka tudi vrečica grenke soli ali manjša steklenica ricinovega olja proti zaprtju, 1 do 2 žlici ricinovega olja ali kavna žlička grenke soli bo dovolj, da si prebavo spet uredite. Poleg ricinovega olja naj bo stekleničica s finim jedlinim oljem. Le-tega bomo uporabljali proti teganju v ušesih — olje nekoliko segrejemo in vlijemo nekaj kapljic v uho (uho nato zamašimo z vato) — in proti opeklinam. Olje namreč blaži bolečine in prepreči infekcije rane, nastale ob nesreči. Jod nam bo služil, če si odrgnemo kožo ali če laže poškodujemo. Poškodovano mesto lahko prevlečemo z vato,

namočeno v jod. V iste svrhe nam bo služil sulfanilamidni prašek, medtem ko bomo sulfanilamidno mast uporabljali za hraste, gnojne rane, priske in zrele tvore. Burove tablete bomo uporabljali za otekline, udarjena ali vneta mesta, 1 do 2 tableti raztopimo v hladni vodi, ki jo uporabljamo potem za obkladke. Za večje rane pride v poštev hiperol ali zrnca hipermangana, raztopljena v vodi. Srčno nervozni in sploh živčni ljudje naj si ne pozabijo nabaviti stekleničico valeriane, 15 kapljic v kozarcu vode zadostuje za pomiritev. Salmiak je odlično sredstvo za osveščenje. Če ga nimamo v domači lekarni, dajmo nezvestnemu pod nos stekleničico močne kolonjske vode. Dalje naj bo v domači lekarni 1 do 2 zavoja vate, 2 do 3 zavoji gaze, s katero obdamo rano. Če gaza ni sterilna, jo steriliziramo sami z vročim likalnikom. Imejmo pa med zdravili tudi nekaj zavojev za previjanje ran in za preprečevanje močnih krvavitev. Kadar so ranjene vene, tedaj zvežemo mesto pod rano, kadar pa so ranjene arterije (kri tedaj brizga z utripi srca), tedaj zvežimo mesto nad rano.

Če v domači lekarni shranimo še zdravila, ki jih je zdravnik predpisal bolnemu družinskemu članu, tedaj imamo v omarici vse, kar za prvo silo potrebujemo. Omarica naj bo zmeraj zaprta, zlasti tam, kjer so pri hiši otroci!

O zalivanju rož

Marsikatera gospodinja se pritožuje, češ da ji vsaka sobna rastlina, pa naj še tako skrbi zanjo, usahne. Če bi rekla, da je prav zaradi prevelike skrbi rastlina usahnila, se bi najbrž zelo začudila. Pa je vendarle res, da po navadi rastline vsihajo in končno usahnejo zato, ker jih preveč zalivamo. Zemlja v lončku mora biti vlažna, ne pa mokra. Preden rožo zalijemo, se prepričajmo, če je vrhnja plast že 2 do 3 cm globoko presušena, kajti šele tedaj je rastlina potrebna vode. Če potrkamo s prstom po lončku in polno zadoni, tedaj je zalivanje odveč. Kadar pa zalijemo, zalijmo pošteno!

Voda za zalivanje naj bo pre-

stana in najmanj toliko topla kakor zrak, ki rastlino obdaja. Najprimernejša je deževnica. Če pa zalivamo s studenčnico ali vodovodno vodo, naj ta vsaj čez noč stoji. Ne smemo pozabiti, da rabijo rastline največ vode takrat, ko cvetijo, torej v poletnem času, v vročini. Ko odeveto in na jesen, ko rast pojema, jih zalivamo dosti bolj poredkoma. Pozimi, ko rastline počivajo, bodimo z vodo zelo skope.

Za kratek čas

Samo po sebi razumljivo...

Učitelj: »Spinača vsebuje precej železa. Poznate kako rastlino ali sadež, ki ima še več železa?«

Jakec: »Prosim! Koruza!«

Učitelj: »Kako? pa to ugotovil?«

Jakec: »Ker je trša kot špinaca.«

Nagradna križanka

Industrija pletenin in konfekcije v Kranju je razpisala za naše bralce nagradno križanko s petimi nagradami: I. nagrada moška ali ženska vestja, II. nagrada pulover, III. moška srajca, IV. nagrada moške rokavice in V. nagrada ženske rokavice.

Križanko je »Pletenina« razpisala, da bralce opozori na svoje izdelke.

Vodoravno: 2. začetne črke evropske reke; 4. pregovor; 5. vrsta gradbenega materiala; 1. prestolnica države; 8. evropsko pogorje; 9. last Ane; 10. korespondenčna kratica; 12. osebni zaimek; 13. kratica dobrodelne organizacije; 15. pesniška oblika (množ.); 17. izdelek tovarne, ki razpisuje križanko; 18. drevo; 20. gospodinjstva potrebščina; 22. podzemski hodnik; 23. osebni zaimek; 24. sanje; 25. premoženje; 28. žuželke; 30. dva soglasnika; 31. izdelek tovarne, ki razpisuje križanko; 32. glavni števec; 33. najnovejši modni vzorec; 35. vrsta krompirja; 36. nepravilno oče; 38. del sile; 39. navdušena; 40. vrsta materiala; 41. delavke so dokončale fazo dela, ko so srajce...; 43. izdelek tovarne, ki razpisuje križanko; 46. reklamno ali propagandno sredstvo; 49. del prireditve na Gorenjskem; 51. dobe; 52. kratica naslovniku, moško ime; 53. izdelki tovarne, ki razpisuje križanko; 54. dve; 55. kraj dogajanja Mozartove opere; 57. kraj na Gorenjskem (brez o); 59. zlatnik; 60. pouk; 61. tekstilna surovina (krma); 63. prehodna oblika preje (množ.); 64. pritrdilnica; 65. francoski splošnik; 66. grška črka; 67. grška črka; 69. odd. tov., ki razp. križ.; 70. značilnost izd. tov., ki razpisuje križanko.

skem (brez o); 59. zlatnik; 60. pouk; 61. tekstilna surovina (krma); 63. prehodna oblika preje (množ.); 64. pritrdilnica; 65. francoski splošnik; 66. grška črka; 67. grška črka; 69. odd. tov., ki razp. križ.; 70. značilnost izd. tov., ki razpisuje križanko.

Navpično: 1. brzovajni naslov tovarne, ki razpisuje križanko; 2. del kolovrata; 3. trgovsko podjetje; 5. pisarniška potrebščina; 6. reka v ZSSR; 10. del postaje; 11. arija; 13. zgodnja; 14. zdravo žito; 16. predlog; 17. priimek angleškega pisatelja (fon.); 18. izdelek tovarne, ki razpisuje križanko; 19. grški bog; 20. ima it-ba; 21. izdelek tovarne, ki razpisuje križanko; 24. nasprotje dobrih; 25. knjige; 26. del prireditve na Gorenjskem; 27. suhljat; 29. mestna vrednost; 33. z njim plačaš takso; 34. pesniška oblika; 36. ogorek (op. ur.: ni knjižni izraz!); 37. odzvamete lesk; 41. hudoben; 42. zavodi; 44. vrsta vina; 45. grška črka; 47. niso poštenjaki; 48. telovadno orodje; 49. pristov časa; 50. išče slikar; 52. priznana tovarna pletilnih strojev; 53. vrsta perila; 56. vrsta kokoši; 58. kratica — rabiš jo pri besedni analizi; 62. električna mera; 63. kratica športnega društva; 68. osebni zaimek.

Rešitve s časopisnim izrezkom poslati na uredništvo »Glasu Gorenjske« do 15. avgusta 1953.

Ali si želite dobro črno kavo?

Ni boljšega, kakor je dobra črna kava, pravijo nekateri. Čeprav so besede nekoliko pretirane, je vendarle res, da je med kavo in kavo velika razlika. Nekaterim gospodinjam se vzle prizadevanju ne posreči, ker med kuho ne ravna po prav. Objavljamo nekaj receptov, ki zagotavljajo, da vas bodo gostje pohvalili, ko jih boste postregli s kavo.

Turški način: bakreno, nalašč za kavo izdelano posodico napolnimo do polovice z vročo vodo in dodamo 2½ kocki sladkorja. Oslajeno vodo tako dolgo kuhamo, da se ves sladkor raztopi. Nato stresemo vanjo 6 do 7 g drobno zmlete kave. Ko zavre, jo odstavimo in dolijemo do vrha posode vrele vode.

Bosanski način: v bakreno posodico stresemo 7 g drobno zmlete kave, dodamo sladkorja po okusu in dolijemo toliko vrele vode, da sega do 3/4 posode. Kavo dvakrat prevremo.

Enostavnejši način: za kolikor oseb pripravljate kavo, toliko skodelic vode zlij v lonec in dodaj še eno. Na vsako osebno porabi žličko sladkorja. Ko oslajena voda zavre, jo odstavimo za eno skodelico in dodaj za vsako osebno žličko drobno zmlete kave. Dvakrat prevreti dolij skodelico oslajene vode, ki si jo prej odvzela, in kava je gotova.

Recept

Jagodna bovla: skuham 1/4 kg sladkorja z 1/8 ltra voda ter ga vlij na pol litra zrelih, očiščenih gozdnih jagod. Čez nekaj ur dolij steklenico belega in steklenico rdečega vina, nekoliko ruma ali konjaka. Dodaj lahko tudi nekoliko sodevice.

Dopisujte

v »Glas Gorenjske«

Ariel Kassack:

— Jack je bil strašno razburjen. Ne vem, kakšno zvezo ima vse to, vendar čutim, da je tu neka tajnost. Bojim se, da pisma ne bova našla. — zamrmra Bert.

Spazila sta se v hišo in stopila v Jackovo sobo. V kamini je bil kupček pepela. Samo kosček ovitka ni zgorel. Na njem je bil le del naslova odpošiljatelja: Mary Cooper.

— Mary Cooper! Bert, saj to je Jackova sestra, tista, na katero so bila naslovljena ona pisma! —

Bert skrbno spravi kosček v svojo listnico.

— Kaj mu je pisala? —
— Ne vem, Evica, toda najina skrb bo, da to odkrijeva. Pojdiva, deklica! —

Zvečer je vsa družba sedela pred Gardnerjevo hišo. Moški so razpravljali o politiki.

— Nehajte že enkrat s tem, — vzklikne končno gospa Hermina.

— Saj res, Marga, — reče Jack. — Pozabil sem ti povedati: Danes sem prejel pismo od svoje sestre. —

V hipu se spazila Evica k Bertovim nogam in položi roke na njegova kolena. Bert je čutil, kako drhti.

— Kaj piše? — vpraša Marga veselo.

— Rada bi spoznala tebe in vse tvoje, — odgovori Jack. — Rada bi prišla sem. —

Hermina in Marga sta obe naenkrat odgovorili:

— Seveda, naj pride, kako bomo veselili! —

— Takoj ji bom odpisala in jo povabila, — reče Marga.

— Nikar se ne trudi, draga moja, bom kar sam odgovoril, — zamrmra Jack.

Evica je pa Bertu zašepetala na uho: — Zakaj je Jack pismo sežgal? —

Osmega novembra je v malo, srečno hišico prispela Jackova sestra Mary Cooper.

Ko je gospodična Mary Cooper stopila z vlaka, je bil Bert King slučajno na postaji. Občena je bila v dragoceno krzno. Okoli vratu je imela krasno srebrno lisico. Pred postajo je postala v graciozni pozi kot kaka filmska zvezda. Bertu so se oči pomračile. — Vstopila je v taksi, kamor je nosač vložil njene kovčke.

Zvečer je v hiši zavladala čudna atmosfera. Gospodična Mary se je vedla kot dolgočasna velemedna dama. Gospe Hermine, Evici in Margi je bila takoj odvratna. To je bilo čutili po tem, ker so govorile z njo skrajno vladno: Gospod Gardner pa se je sukal okoli nje kot nadvse pozoren kavalir. Bil je očaran. Gospodična Mary je bila nevarna lepota.

Tisto noč je Bert več ur razmišljal o njej. Nikakor ni mogel vskladiti njene osebnosti v ves problem. Prišel ni do zaključka.

V naslednjih dneh je imel Jack naenkrat mnogo opravkov v banki. Prepuščal je sestro

Margi in Evici. Mestne klepetulje so jo že obirale. Ena je trdila, da so njene obleke, že veste, kakšne... druga, da je Mary čisto navadna... in da so vsi moški, ki plešejo okrog nje, idioti.

Maryno vedenje je postajalo dan za dnem ošabnejše in drznejše. Prezirala je vse po vrsti in jim to dala tudi čutili. Obenem nikakor ni kazala namena, da bi sploh še kdaj odpotovala.

— Jack in Mary sta se zjutraj pripravila — je čez nekaj dni povedala Evica Bertu. — Po pomoti je bila Marga zaprta v shrambi in je vse slišala. Jaz sem prišla šele h koncu. Vprašala sem Margo, kaj je bilo. Rekla mi je samo, da je bilo strahotno. Potem je Marga dolgo jokala. Bila je prav tako potrta, kakor tisti dan, ko je dobila pisma. —

— Rad bi bil slišal prepričanje, — pripomni Bert. — Zakaj ne morem nikoli slišati nekaj določenega? Evica, vi ste zelo slab zaveznik! —

— Da, gospod, — reče Evica potrto.

Štirinajstega je prispel velik zaboj z Maryno prtljago. Bert je videl sprevednika, ki je čakal na gospodično Mary, da bi podpisala prejem. Nasproti je stala Evica.

King je skočil k nji, medtem ko je Mary podpisovala.

— Za božjo voljo, Evica, zadržite sprevednika, odvedite ga, poljubite ga, očarajte ga, zaplešite mu ples sedmih tančic — samo spravite ga v Gardnerjevo hišo! —

Evica je že stala ob sprevedniku, vsa sladka in očarljiva. Prisrčno se mu je smehljala, ga zgrabila za rokav in ga, stalno čebljaje, odvela s seboj na dom.

Ko se je sprevednik vrnil in odpeljal, je Bert rekel Evici:

— Ze ves čas me je grizel sum, da Mary ne more biti Jackova sestra, ker sta tako različna. Vendar sem ji delal krivico. Mary je njegova sestra. Medtem ko ste vi odgnali sprevednika, sem pogledal v njegovo prejemno knjigo. Podpis in pisava sta bila ista kot na Jackovem pismu. —

— Stvar je torej pri starem — pripomni Evica.

— Da, gospodična! Vendar je ena razlika. Poprej sva samo slišala, da je Mary Jackova sestra. Zdaj veva, da je to res. Upam, da bodo vaši pili možgančki to zapopadli. Klanjam se! —

Evica je gledala za njim, dokler ni vslopil v hišo.

Cimdalj je Mary ostajala pri Jacku, tem neznosnejše je postajalo njeno vedenje! Da Marga pogosto joče, je zaupala Evica Bertu, ko sta se vozila z avtom zvečer v mesto. Namenjena sta bila v kino. Ko sta se približala nočnemu baru Esecelsvir je Evica v hipu ustavila avto.

— No, kaj pa je? — vpraša Bert.

— Glejte! — vzklikne deklica. — Pred barom je stal Jackov avto, medtem ko ga je Marga doma zaman čakala z večerjo. To se je bilo že večkrat zgodilo. Sedaj je spoznala, kje Jack preživlja večere. Vstopila sta. Našla sta Jacka v zadnji sobi. Bil je tako opit, da ni nikogar več poznal. S težavo sta ga spravila v avto. Evica je bila besna. Roke so jo srbele, da bi svaka s klofutami spravila k zavesti. Bert je obrnil da bi peljal Jacka domov. Na poti jih je dohitel avto, v katerem sta sedela Romi in načelnik policije. V tistem trenutku se je Jack zganil. Njegove osteklenele oči so se uprle v Romija. Sprva je mrmljal, potem je začel govoriti vedno razločnejše. Nena doma se je v avtu visoko vzpel in začel kričati z divjim sovraštvom:

— Zena, moja prekleta žena, ne enkrat, stokrat prekleta! —

Njegova blede lica so zagorela v vročici.

— Kako naj se je znebim? — je tulil. — Le čakajte, boste že videli! Rešil se bom te preklete zveri, Ubijem jo, ubijem! —

Trgovsko podjetje „Vino Kranj“

VAM NUDI: VSE VRSTE KVALITETNIH VIN, PRVO-
VRSTNA BUTELJČNA IN VSTEKLENIČENA VINA

PRIZNANE LIKERJE, RUM, KONJAK, RAZNE APERITI-
VE, PRISTNI DOMAČI SADJEVEC IN OSTALA ŽGANJA
PO KONKURENČNIH CENAH

VSE VRSTE BREZALKOHOLNIH PIJAČ, PIVO »UNION«
V SODIH IN STEKLENICAH, RADENSKO VODO, SIFON IN
VSE VRSTE KISA PO NAJNIZJIH CENAH IN V VSAKI
KOLIČINI

CENJENE OBISKOVALCE OPOZARJAMO, DA V VSEH
TRGOVINAH IN GOSTILNAH ZAHTEVAJO V SVOJE ZA-
DOVOLJSTVO NAŠE KVALITETNE ALKOHOLNE PIJAČE

Obiščite
naš paviljon na
„Gorenjskem sejmu“
in prepričajte se
s „pokušnjo“
o kvaliteti
naših pijač!

ZA VSA NAROČILA IN INFORMACIJE KLIČITE TELEFON:
KRANJ 336,324 — ŠKOFJA LOKA 26 — TRŽIČ 49
KVALITETA / NIZKE CENE / SOLIDNA POSTREŽBA
„VINO KRANJ“
SKLADIŠČA: KRANJ, ŠKOFJA LOKA, TRŽIČ

Ob prazniku »Dneva vstaje« se klanjamo spominu
padlih borcev - herojev, ki so žrtvovali svoja življe-
nja za svobodo slovenskega naroda in se zaklinjamo,
da bomo ostali zvesti njihovim žrtvam in obljub-
ljamo, da bomo čuvali ter bedeli nad pridobitvami
osvobodilnega boja in z delom in trdom dvignili
v naši lepi domovini srečo in blagostanje...

KRANJ

DELOVNI KOLEKTIV „VINO

„Ključavničarstvo - Tehnica“ Kranj

čestita ob Dnevu vstaje vsem delovnim ljudem in
se obenem priporoča za ogled izdelkov, razstavljenih
na »Gorenjskem sejmu«.

Ko obiščete razstavo
„Gorenjskega sejma“ v Kranju,
si oglejte izdelke

TKALNICE
IN BARVARNE

»ZVEZDA« KRANJ

Ob Dnevu vstaje
pošiljamo iskrene borbene pozdrave
vsem delovnim ljudem!

Izreden popust!

V dnevih »Gorenjskega sejma« nudimo
10% POPUSTA pri nakupu proti takojšnjemu plačilu
v sledečih naših poslovalnicah:

OPREMA na Titovem trgu št. 24

Kuhinjska posoda, tehnice, kavni mlinčki, mesorez-
nice, štedilniki, lesena roba in druge kuhinjske
potrebščine

Dvokolesa, kolesni deli in druge športne potrebščine

STEKLO na Titovem trgu št. 16

Najnovejši vzorci servisov, kozarci za vlaganje,
kuhinjski porcelan, okrasni predmeti iz stekla in
keramike

Samo v dnevih „Gorenjskega sejma“
Ne zamudite ugodne priložnosti!

INDUSTRIJSKIM IN TRGOVSKIM ODJEMALCEM
sporočamo, da smo prejeli večjo količino porcelan-
skih stenskih ploščic 15×15×0,6, stavbnega in
pohištenega okovja, tehničnega orodja, žčnikov,
vijačnega blaga in čevlarskih potrebščin

»ISKRE« Tovarne za elektrotehniko in finomehaniko KRANJ

Delovni kolektiv

čestita vsem delovnim ljudem
Ljudske republike Slovenije za „Dan vstaje“

in želi, da bi bil ta — za nas tako pomemben praznik —
vsem delovnim kolektivom svetel spomin na slavno zgodovin-
sko obdobje naše revolucije in vspodbuda za nove borbe pri
graditvi socializma in novih socialističnih odnosov.

Delovni kolektiv »Iskre«, zavedajoč se ciljev naše revolucije
in borbe za zgraditev boljšega in lepšega življenja, je vprav
po zaslugi pridobitev NOV osnoval industrijo, ki je bila pred
našo revolucijo izključen monopol dežel kapitalističnega
gospodarskega sistema.

V naše proizvodne napore smo vključili telekomunikacijske
naprave, predvsem proizvodnjo vseh vrst telefonskih aparatov,
hišnih in poštnih telefonskih central do 1.000 priključkov.
To področje telefonije je še nedavno bilo izključna domena
inozemcev in pomeni sedaj naša proizvodnja velik doprinos
k osamosvojitvi na tem področju.

Tudi knoprojektorje za normalni in ozki zvočni film z oja-
čalniki in zvočniki smo začeli izdelovati šele po osvoboditvi
in s temi našimi izdelki dosegli odlične uspehe ter zadovoljili
potrebam domačega in deloma tudi že inozemskega tržišča.

Naši mladi avtomobilski industriji smo priskočili na pomoč
s proizvodnjo vžigalnih tuljav 6 in 12 V, avtodinam 6 in 12 V,
napetostnih regulatorjev, zaganjačev (starterjev) 6 in 12 V, z
vsemi rezervnimi deli in s tem omogočili naši avtoindustriji
nemoteno delo kljub informirajojski ekonomski blokadi.

Dalje so znani naši ročni, električni vrtni stroji EVS 1 za
široko potrošnjo in EVS 3 za velike, proizvodne industrijske
obrate.

Znani so tudi naši merilni instrumenti, 5 do 10 A električnega
števca do voltmetra, ampermetra, miliampermetra, wat-
metra, ohmmetra, tokovnih transformatorjev itd., ki smo
jih do sedaj vedno uvažali in za katere smo plačevali visoke
devizne vsote. Proizvodnja takih instrumentov, predvsem pa
električnih števcov, sodi med pomembne doprinose našega
kolektiva k elektrifikaciji, ki je važen predpogoj za dvig naše
industrializacije in našega družbenega standarda.

Z naštetimi artikli in celo vrsto instalacijskega materiala je
naš delovni kolektiv začel orati ledino na polju elektrotehnike,
finomehanike in telekomunikacij ter s tem mnogo pripomogel
k naši gospodarski osamosvojitvi.

Naj živi borbeni praznik delovnega ljudstva LR Slovenije
»DAN VSTAJE«!

trgovsko podjetje na veliko in malo

KRANJ

čestita ob Dnevu vstaje

V naših poslovalnicah v Kranju
Vas bomo postregli z vso vest-
nostjo.

Ko boste obiskali »Gorenj-
ski sejem«, si oglejte naš
razstavn prostor v I. nad-
stropju št. 19. — Prepričali
se boste, da smo bogato
založeni z manufakturnim
in galanterijskim blagom,
usnjenimi in kozmetičnimi
izdelki.

Vse obiskovalce »GORENJSKEGA SEJMA«, ki bo
v Kranju od 31. julija do 10. avgusta 1953, Vas
moramo spomniti še na to, da

Industrija pletenin, rokavic in konfekcije Kranj

izdeluje vse vrste volnenih pletenin najnovejših
krojev, perilo vseh vrst po želji, triko rokavice —
letne in zimske (podložene), za civile in vse rodove
JLA.

V INTERESU VSEH TRGOVSKIH PODJETIJ JE,
DA SI PRED NAKUPOM OGLEDAJO BOGATO
ZALOGO ZADNJIH MODELOV V SKLADIŠČU
NA SAVSKI CESTI.

Izdelke te tovarne odlikujejo:

NAJBOLJŠA KAKOVOST, SOLIDNO MODNA
IZDELAVA TER KONKURENČNE CENE!
USPEH ZAJAMČEN!

»Elektrotehnično podjetje«, Kranj

OGLEJTE SI NAŠE RAZSTAVLJENE IZDELKE
NA »GORENJSKEM SEJMU«

Priporočamo se za nove instalacije vseh vrst, oprav-
ljamo vsa elektrotehnična, radio-tehnična in fino-
mehanična dela

Tovarna gumbov Kamnik

pošilja
ob Dnevu vstaje
iskrene čestitke vsem
delovnim kolektivom
široj po Sloveniji

Tegovsko
podjetje

čestita vsem svojim kranjskim
odjemalcem k občinskemu prazniku,
1. avgusta. — Priporočamo se za
ogled našega razstavnega paviljona
na »Gorenjskem sejmu«

Fotoatelj Janko Kramer Kranj se priporoča za izdelavo vseh fotografskih izdelkov

Tovarna električnih strojev

„Rade Končar“ Zagreb

razstavlja po zastopniku LRS

„Elektrotehni“, Ljubljana

in konsignacijskem skladišču

„Elektrotehničnemu podjetju“, Kranj

svoje kakovostne izdelke
na »Gorenjskem sejmu v paviljonu PD 11.
Priporočamo se ogled in naročila.

„Roleta-mizarstva“

čestita
k DNEVU VSTAJE
vsem delovnim
kolektivom
LR Slovenije
Priporočamo se za
ogled našega razstav-
nega prostora na
»Gorenjskem sejmu«!
Solidna izdelava
in zmerne cene so naš
uspeh.

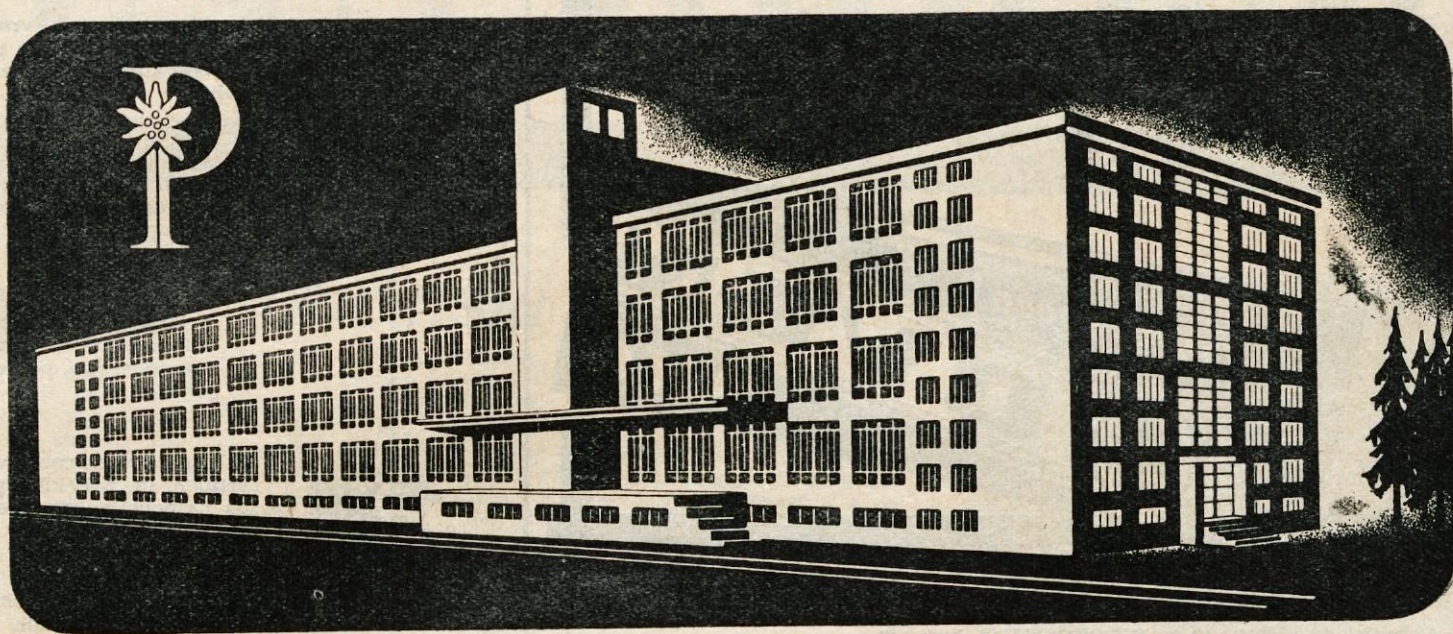
DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE VIJAKOV IN ŽEBLJEV

PLAMEN

POŠILJA OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA
NARODA BORBENE POZDRAVE VSEM DELOV-
NIM KOLEKTIVOM. OB TEM PRAZNIKU SE NAŠ
DELOVNI KOLEKTIV SPOMINJA ŽRTEV FAŠI-
ISTIČNEGA TERORJA IN SE KLANJA NJIHO-
VEMU SPOMINU, SAJ JE NAŠ DELOVNI KO-
LEKTIV ŽRTVOVAL 65 TOVARIŠEV ZA ŠVO-
BODO IN BOLJŠE ŽIVLJENJE NAS VSEH. ZATO
OBLJUBLJAMO VSE ZA IZGRADNJO SOCIALIZ-
MA — NAŠE BOLJŠE BODOČNOSTI

KO OBIŠČETE »GORENJSKI SEJEM« V KRANJU
OD 31. JULIJA DO 10. AVGUSTA, SI OGLEJTE
NAŠ RAZSTAVNI PAVILJON IN ZADOVOLJNI
BOSTE Z NAŠIMI IZDELKI

KROPA

*Svečana
otvritev
tovarne
„Planika“ -
2. avgusta ob
10. uri
dopolodne*

INDUSTRIJA OBUTVE „PLANIKA“ - KRANJ

OBVEŠČA CENJENO OBČINSTVO, DA RAZSTAVLJA SVOJE KVALITETNE IN OKUSNE IZDELKE NA RAZSTAVNEM PROSTORU »GORENJSKEGA SEJMA« V KRANJU. PRI OGLEDU RAZSTAVE ZAHTEVAJTE INFORMACIJE, TAKO GLEDE CEN KAKOR TUDI GLEDE MOŽNOSTI NAROČIL. OBENEM SPOROČAMO, DA OTVARJAMO PRVO NAŠO POSLOVALNICO IN POPRAVLJALNICO OBUTVE V KRANJU. — NA SAVSKEM BREGU — (BIVŠA POSLOVALNICA MČK)

*bo združena z
ogledom tovarne -
Vljudnovabimovso
našo javnost! -
Po ogledu bo
velika otvoritvena
zabava na
prostem, v slučaju
slabega vremena
pa v tovarniških
prostorih*

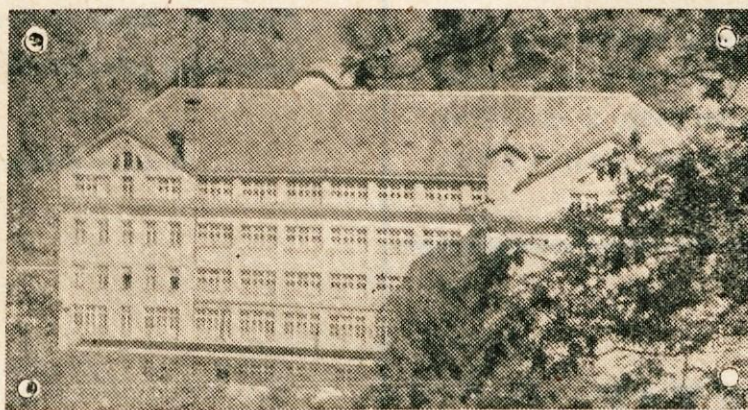
50 LET

Tovarne obutve

prej P E K O

1903

1953

TRŽIČ

Ob Dnevu vstaje pošiljamo tovariške in plamteče pozdrave vsemu delavnemu ljudstvu z željami nadaljnih uspehov v graditvi socializma!

Obiščite nas na „Gorenjskem sejmu“ ter si oglejte naše izdelke in se prepričajte o njihovi kvaliteti!

Perilo je dragocen del ljudskega premoženja

Pranje z dobrim milom podaljšuje trpežnost
perila in ga varuje pred trganjem.

„OVEN“ milo, „Milin“ pralni prašek in „Adria“ toaletno milo so kakovostni izdelki Tovarne mila Kranj
Razstavljamo na »Gorenjskem sejmu« in se priporočamo za naročila

Ob Dnevu vstaje

ŽELI VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM

NOVIH DELOVNIH ZMAG DELOVNI KOLETIV

Kemične tovarne Podnart

Runo

TOVARNA USNJA

TRŽIČ

TELECJI, GOVEJI IN KONJ-
SKI BOKS VSEH BARV —
PODLOGE, KROM IN BAR-
VE, SEVRETE TER OBLA-
ČILNO USNJE.

IMAMO MODERNO UREJE-
NO SORTIRNICO VOLNE.

OGLEJTE SI NASO RAZSTA-
VO NA »GORENJSKEM SEJ-
MU« V KRANJU, KJER IMA-
MO IZLOŽENE VSE VRSTE
IZDELKOV.

„Elan“

Tovarna športnega orodja Begunje pri Leseah

OGLEJTE SI NAŠE RAZSTAVLJENE IZDELKE NA »GO-
RENJSKEM SEJMU«, V PAVILJONU II. D 30. — NAŠI
DELOVNI USPEHI SO NAŠ PRISPEVEK K GRADITVI
SOCIALIZMA — BOLJŠI BODOČNOSTI NAS VSEH!

INVALIDSKO PODJETJE INDUSTRIJA SUKNA

Z A P U Ž E

RAZSTAVLJA SVOJE KVA-
LITETNE IZDELKE NA »GO-
RENJSKEM SEJMU« IN SE
PRIPOROČA ZA OGLED IN
NAROČILA.

TRGOVSKO PODJETJE

Sadije

Kranj

Nudi vsak dan vse vrste sadja,
povrtnine in poljskih pridelkov
po konkurenčnih dnevni-
nah:

• na malo v svojih posloval-
nicah v Kranju, v Tržiču,
na Jesenicah, v Kamniku in
v Zagrebu;

• na veliko iz svojih skladišč
v Kranju, na Jesenicah in
v Zagrebu ter s kamionskim
razvozom na področju Go-
renjske.

• Odkupuje vse vrste sadja, po-
vrtnine in poljskih pridelkov
po najpovoljnejših dnevni-
nah:

• neposredno od proizvajalcev
v svojih odkupnih postajah
v Kozani, Snežatnem, Me-
dani, Kamniku, Trati kolo-
dvor;

• potom Kmetijskih zadrug
na področju Slovenije, ka-
kor tudi izven Slovenije.

• Oglejte si naš razstveni pro-
stor na »Gorenjskem sejmu«!

Razstavljamo na
»GORENJSKEM SEJMU«

Slavko Velikanja

steklobrusilec

Priporočam se za naročila!

DELOVNI KOLEKTIV

Tovarne kos in sepu Tržič

POŠILJA OB DNEVU VSTAJE VSEM DELOVNIM KOLEK-
TIVOM SLOVENIJE BORBENE IN PLAMTEČE POZDRA-
VE. HKRATI SE PRIPOROČA ZA OGLED SVOJIH NAJ-
NOVEJŠIH IZDELKOV, KI JIH RAZSTAVLJA NA »GO-
RENJSKEM SEJMU«.

Obiskovalci „Gorenjskega sejma“

Obiščite naše GOSTINSKE PAVILJONE in KULI-
NARIČNO RAZSTAVO v »Kranjskem dvoru«, kjer
boste dobili poleg izbranih pijač najokusnejša jedila

Toplo se priporočajo

**„EVROPA“
„DELIKATESA“
„KRANJSKI DVOR“**

v Kranju

Tovarna lepenke Tržič

izdeluje kvalitetno belo lepen-
ko. Razstavlja na »Gorenjskem
sejmu« in opozarja na svoje
izdelke vse interese ter se
priporoča za naročila.